

VATANPARVAR

QR-кодни телефон орқали сканер қилинг.

ДИЙДОРНИНГ ШИРИН ЛАҲЗАЛАРИ

ВАТАНПАРВАРЛИК – МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШ КАФОЛАТИ!

2 МАШҲУР ЎЗБЕК РОМАНИ – ИНГЛИЗ ТИЛИДА

8 ПОЛВОННИНГ ЧАВАНДОЗ НАБИРАСИ

15 КАМОЛОТЛИ ХОН – СЯНВАНГ

18 «УРУШНИ ТАСВИРЛАГИМ КЕЛМАЙДИ»

Устувор йўналиш

ПРЕЗИДЕНТИМИЗНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИДАН

Мустақиллигимиз,
осойишта
ҳаётимиз кафолати
бўлган Қуролли
Кучларимизнинг
жанговар салоҳияти
мустаҳкамланмоқда.

АҚШДА АБДУЛЛА ҚОДИРИЙНИНГ «ЎТКАН КУНЛАР» РОМАНИ ИНГЛИЗ ТИЛИДА НАШР ЭТИЛДИ

«Аввал хабар қилинганидек, яқинда таваллудининг 125 йиллиги юртимизда ва халқаро миқёсда кенг нишонланган буюк адибимиз Абдулла Қодирийнинг «Ўткан кунлар» романи илк бор бевосита ўзбек тилидан инглиз тилига таржима қилинди ва Америка Қўшма Штатларида «Bygone days» номи остида китоб ҳолида чоп этилди.

2019 йил 27 декабрда Ўзбекистоннинг АҚШдаги элчихонасида ушбу китоб тақдими бўлиб ўтди. Янги китобнинг илк нусхалари АҚШдаги давлат ташкилотлари, етакчи олий таълим муассасалари ва ушбу мамлакатда аккредитациядан ўтган дипломатик корпус вакилларига тарқатилди.

У АҚШнинг энг йирик кутубхонаси – Конгресс кутубхонаси каталогига киритилди. Шунингдек, ушбу асар e-book шаклида ҳам чоп этилган.

Машҳур асар таржимаси америкалик таниқли таржимон ва тадқиқотчи Марк Эдвард Риз томонидан амалга оширилган.

Марк Эдвард Риз 1969 йилда АҚШнинг Аризона штатида туғилган. Жорж Вашингтон номидаги университетни «Урал, Кавказ ва Марказий Осиё халқлари адабиёти» мутахассислиги бўйича тамомлаган. 1994-1996 йилларда «Тинчлик корпуси»нинг кўнгилли вакили сифатида Ўзбекистонда ишлаб, Қўқон шаҳридаги ўрта мактабда инглиз тили фанидан сабоқ берган. Шунингдек, АҚШ Давлат департаменти ҳамкорлик дастурининг Ўзбекистон бўйича директори бўлиб ишлаган.

Марк Риз 2017 йилда пойтахтимизнинг Самарқанд дарвоза маҳалласидаги Абдулла Қодирий яшаб ижод этган хонадонда бўлиб, адиб ижодий меросини чуқур ўрганган.

Таржимон ушбу қўламдор романи инглиз тилига ўгириш учун 15 йилдан ортиқ вақт сарфлаган ва 660 бетдан иборат асар америкалик ўқувчиларга тушунарли бўлиши учун унга 400 дан ортиқ тушунча ва изоҳлар ёзган.

Айни пайтда роман ўқувчилар томонидан аниқланадиган «Беш юлдузли» рейтингда юқори баҳога сазовор бўлмоқда.

Марк Риз Абдулла Қодирийнинг ҳаёти ва ижоди, унинг замони ва замондошлари, «Ўткан кунлар» романидаги сиймолар ҳақида маълумотлар берувчи theuzbekmodernist.com веб-сайтини ҳам яратган.

Куни кеча Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев номига «Bygone days» китоби ва Марк Эдвард Риздан мактуб келди. Кўйида ушбу мактуб матни эълон қилинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийларига

Президент Шавкат Мирзиёев Жаноби Олийлари!

Сизга 1994-1996 йилларда Тинчлик корпусининг кўнгилли ходими сифатида Ўзбекистонда,

Қўқонда ўз хизмат фаолиятини бошлаганимдан сўнг йигирма беш йил ўтиб, хат йўллаш мен учун катта шарафдир. Оддий ўзбек мактабда ўқитувчи бўлиб ишлаган даврим менинг ҳаётимни бекиёс даражада бойитган саёҳатнинг муқаддимаси бўлди ва Сизга йўлланаётган ушбу мактуб ана шу саёҳатнинг авж нуқтасидир.

Ҳақиқатан ҳам шундай, мен айна пайтда инглиз тилига таржима қилиб тугатган Абдулла Қодирийнинг «Ўткан кунлар» романи Марказий Осиё ва жаҳон адабиётида ўхшаши йўқ асардир.

Абдулла Қодирийнинг ҳаёти ва ижодини ўрганиш мен учун шунчаки ўқув машғулоти вазифасини ўтагани йўқ. Асар таржимаси мендан катта куч талаб этганининг боиси шундаки, адиб романга шунчаки «персонажлар»ни эмас, балки менинг ҳаётим қарашларимни шакллантирган қиссани жо этган.

Асардаги Отабек, Кумуш ёки мен яхши кўрадиган Ҳасанали каби адабий персонажлар номигагина таҳлил қилиб ўтиладиган мавҳум, тўқима образлар эмас. Ушбу машҳур образлар тимсолида мен бутун профессионал фаолиятим давомида Тошкент, Қўқон ҳамда Вашингтонда яшаб, бирга ишлаган инсонлар қиёфасини кўраман.

Шу тариқа мен ўн беш йил мубайнидаги иш жараёнида нафақат адиб тилига хос нозик жиҳатларни, балки 1938 йилда унинг қатагонга учраши ва ўлимига сабаб бўлган, асарларига жо этилган чинакам миллий руҳни илғашга муваффақ бўлдим.

1994 йилда ўзбеклар, гарчи улар учун бундан ҳеч қандай наф бўлмаса-да, мени ўз хонадонларида кўп бор меҳмон қилишди. Худди ўз яқинларидек кўриб, Қўқондаги жоме масжидида биргаликда ибодатга ҳам олиб боришди. Уларнинг миллий романини инглиз тилига таржима қилиш орқали мен ҳам бу инсонларга ана шундай муносиб ҳурмат-эҳтиром кўрсатишга бурчлиман.

Ҳар қандай катта иш сингари роман таржимаси ҳам улкан шахсий сафарбарликни талаб этди. Менинг умидим ва ишончим шундаки, қачондир ўғлим бу китобни қўлига олар экан, унинг отаси Ер юзида шунчаки умргузаронлик қилмагани, балки недир қимматли бир ишни адо этиб кетганини англайди. Сиз ҳам ота сифатида айна шундай ҳиссиётни ҳис қиласиз, деб ишонаман.

Ўтган ҳафтада мамлакатингиз элчиси Жавлон Ваҳобов ва Ўзбекистон элчихонаси ходимлари томонидан камтарона хизматининг юксак да-

ражада эътироф этилиши меҳнат фаолиятимдаги ажойиб лаҳзалар бўлиб қолишини алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим.

Вашингтон шаҳридан келган юздан зиёд меҳмонлар иштирокида ушбу китобимнинг тақдими маросими бўлиб ўтди. Биз элчи билан биргаликда Ўзбекистон ҳақида, айниқса, унинг адабий манзараси ҳақида кўпроқ билишни истаган меҳмонларга мамлакатингизни таништирдик. Мен ўз нутқимда Ўзбекистон ва АҚШ ўртасидаги муносабатлар атиги икки йил давомида юқори даражада олдинга силжиганини алоҳида таъкидладим. Ушбу ислохотлар Абдулла Қодирийнинг ҳаёти бардавонлиги ва унинг орзу-ўйлари рўёбга чиқаётганидан далолат эканини ишонч билан айтиб ўтдим. Ана шу маросимдан кейин минглаб одамлар ижтимоий тармоқларда ижобий фикрлар билдиришди, тақдиротда иштирок этганлар ўзбек адабиёти ҳақида янада кўпроқ билиш учун мен билан боғланишди.

Шу нарса аёнки, сизлар барчангиз бугунги дунёимиз учун катта аҳамиятга эга бўлган муҳим ҳаётимизда иштирок этмоқдасиз ва мен ишонаман, Ўзбекистон Республикаси ушбу сазъ-ҳаракатларни кучайтириш, айниқса, келгусида Абдулла

Қодирийнинг бошқа асарларини ҳам таржима қилиш, ўзбек тили таржимонларини тайёрлаш, Ўзбекистоннинг мақсадларини рўёбга чиқаришга хизмат қиладиган стратегик лойиҳаларда бажонидил ёрдам кўрсатади.

Сизнинг номингизга хат ёзиш мен учун катта шараф бўлгани учун сўзимнинг ниҳоясида айтмоқчиман: Раҳмат. Сиз намоен этаётган характер ва етакчилик салоҳиятидан мен ҳайратдаман.

Мен Ўзбекистонни яхши биларман, рафиқам тошкентлик ва ўзимни бу юртда сайёҳ деб ҳисобламайман. Сизнинг яқинда Қўқон ва Марғилонга ташриф буюрганнингиз, Абдулла Қодирий ўлигини ташкил этганингиз, Сизнинг ўз ислохотларингизга уйғун равишда «Ўткан кунлар» романини эслаб айтган фикрларингиз менинг қалбимда чуқур акс-садо берди. Бу менга ислохотларнинг ҳозирги босқичи – Абдулла Қодирий ижодига бўлган эҳтиромнинг энг яхши даври эканини англаб етиш имконини берди. Мен қатъий ишонаман, бу менинг иккинчи Ватаним билан боғланган ишимнинг янги йигирма беш йиллик бобининг бошланиши бўлади.

Ҳурмат билан,

Марк Эдвард Риз
2019 йил 27 декабрь

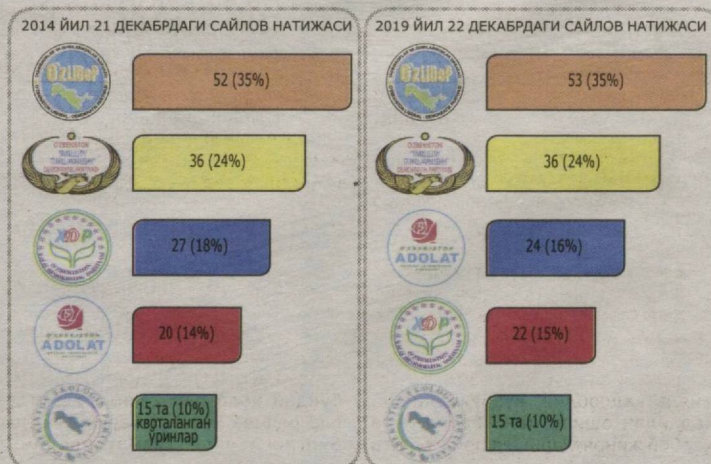
Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги баёноти

Ўзбекистонда Марказий Осиёга бевосита туташ Яқин Шарқда юз бераётган воқеалар алоҳида ташвиш билан қарши олинмоқда.

Харбий-сиёсий ҳолатнинг янада кескинлашиши кўплаб инсонлар қурбон бўлишига ва кенг қўламли гуманитар фалокатга олиб келиши мумкин, ҳаётимиз муҳим иқтисодий алоқалар ва коммуникация йўллари мейвон вайрон қилади, минтақавий ва глобал хавфсизликка тузатиб бўлмас зарар етказилади.

Ўзбекистон томони ўта босиқлик тарафдори бўлиб, тарангликни камайитириш ва минтақадаги вазиятни мўтадиллаштириш учун қарама-қарши томонларни сиёсий-дипломатик чоралар кўришга чақиради.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлигига аввал сайланган номзодлар таркиби бўйича ТАҲЛИЛИЙ ЖАДВАЛ

Ўзбекистон Қуролли Кучларининг 28 йиллигига ВАТАН НОМЛИ ГЎЗАЛ БОҒДА КЎКАРГАН НИҲОЛ

Мухаббат ва рефлекс

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 13 декабрдаги «Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганлигининг 28 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари кунини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармойишига мувофиқ, «Ватанпарварлик – миллий юксалиш кафолати!» шиори остида турли тадбирлар ўтказилмоқда. Уларни кузатиб, айрим фикрларни айтиш келди.

Ватан бир боғ, унинг кўкариши учун юрак қони керак. Донишманднинг бу гапи мени доим ўйлантиради. Бу боғдан ҳар кун бири нарса оламиз. Бир нарса олиб, бири қайтарсак, Ватан тараққий этади? Бирни олиб, ўрни қайтарсак-чи? Бунинг учун математик бўлиш шарт эмас. Нима олягмиз ва нимани қайтарягмиз? Гап мана шу ҳисоб-китобда. Орамизда «олиб, қайтармасам ҳам камайиб қолмайди», деб ўйлайдиганлар ҳам бор. Юрак қонини бериш учун Ватан юракдан бошланиши керак.

Ватанин инсон юракка жамлай олади. Юрак ҳатто чумоли, чивинда ҳам бор. Аммо улар мухаббатини туйғу билан эмас, шартли рефлекс билан билдиради. Шу учун ҳам Тангри «Одам болаларини азиз ва муқаррам қилиб яратдим», дейди. Демак, юракдан севоламасак, чумоли ёки чивиндан фарқимиз қолмайди. Демак, Яратган неъматига шукр қилмаган бўламиз.

Юрак қонин берган одамлар

Ватан тараққий этиши учун аввало мустақил бўлиши керак. Бу неъматни қўлга киритганимизга 29 йил бўляпти. 40 ёшдан ўтганлар, мустақил тузум жабрини тортганлар истиқлол неъматининг қадрини яхшироқ билади. Бир мисол келтирсак.

Таниқли журналист Карим Баҳриев «Ой бориб, омон қайтмаган болам» мақоласида (газетамизнинг ўтган сонидан чоп этилган – таҳ.) иттифок армиясидаги, яъни ўша даврда биз Ватан деб билган СССР Қуролли Кучларидаги бошбошдоқлик ҳақида ёзган. «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасида 1989 йилда босилган бу мақолага Туркистон ҳарбий округининг «Фрунзевец» газетаси жавоб қайтарган. Чўқаётган одам хас-хашакка ёпишганидек, ижтимоий «заказ» билан муносабат ёзган. Яъни газетанин 1989 йил 25 октябрдаги сонидан ҳарбий мухбир подполковник А. Бондаренко «Ўзбекистон адабиёти ва санъати»даги мақола армиямизнинг обрўйига путур етказди» қабилда фикрлаган.

Ўз навбатида муаллиф Карим Баҳриев бунга жавобан шундай ёзди: «Хўш, армиянинг обрўйига нима путур етказди? Қисимнинг ёш офицерлари СССР халқ депутатларининг съезида шундай мурожаат қилдилар: «Биз ошна-огаингарчилик, сафсатабозлик, такаббурлик, кичикларга нисбатан ҳурматсизлик авжига чиққан Қуролли Кучларда ҳимнат қилишни истамаймиз. Армияда қаллоблик, кўзбўямачилик, ҳаддидан ошиш, мансабдорлик ва ҳарбий жиноятларни яшириш оdatга

айланди». Буни мендай «билимсиз» (А. Бондаренко мени шундай деб атаган) ёзгани йўқ, истеъдодаги катта лейтенант, Қуролли Кучларда сиёсий ходим бўлиб ишлаган Игорь Бережной ёзган («Собеседник», 1989 йил, 40-сон). Ҳа, бугун асабийларча ҳарбий хизматни девор билан тўсгандан, камчиликларни яширган дан кўра, ошқора айтмоқ, тузатмоқ тўғри бўлади».

Совет армиясидаги аҳвол ҳақида тарихчи олим, истеъдодаги подполковник Ислом Иноятлов «Армияда авж олган «оқсоқол»лик, таҳқирлаш ва ҳарбий низомига зид бўлган ҳаракатлар, инсон зотиға ҳурматсизлик кўринишлари оқибатида содир бўлаётган фожиалар Ўзбекистон раҳбарияти томонидан ҳарбий соҳадаги қонунларни қайта кўриб чиқишни тақозо қиларди. Ҳарбий тизимни тақомиллаштириш борасида дастлабки қадам Ўзбекистон ССР Олий Сове-

тила аъзоларига доимий ғамхўрлик қилиш ҳамда маҳаллий ёшлар орасидан офицер кадрларни тайёрлаш борасидаги ишларни кенгайтириш зарурлиги уқтирилди.

«Афсуски, КПСС Марказий қўмитаси, СССР Мудофаа вазириликда мазкур мурожаатларга жиддий эътибор берилмади», деб ёзади тарихчи.

Юрак қонини берган одамларга Ватан – СССРнинг, тузумнинг муносабати шундай эди. Мен бу мисол орқали фарзанди тинчлик пайтида армияда ҳалок бўлган галлаороллик Мусурмон Абдусаломовга ўхшаган оталарнинг «Агар фермада бир кўй ўлса, камида тўрт гувоҳ билан акт қилиб, имзолаймиз, териси ва туёғини ашёвий далил тарзида қўшамиз, ҳукуматга ҳисоб берамиз... Одам ўлса-чи?! Ҳеч ким сўрамайди?! Одамнинг давлатга совхознинг кўйичалик кадри йўқми?! Мен боламни осонлик билан катта қилганим йўқ

бўлардим. Ёшларда ватанпарварлик йўқ, дейишга шошманг. Тадбирда қуролни ушлаб ёки каскани кийиб расмга тушаётган, танк ёки зирҳли техника ичига кириб, устига чиқиб, «селфи» қилаётган ўсмирга эътибор қаратинг. Унинг фикрлаши, кизиқишидан келиб чиқиб, ватанпарварлик сабоғини ўтиш керак. Негаки, уларни зерикарли маърузалар, аънавий учрашувлар ва суҳбатлар кизиқтирмайди. Бу ниҳолни авайлаб ўстириш учун уларда Президентимиз айтган миллий руҳни шакллантириш лозим.

Давлат раҳбари таъкидлаганидек, келажакда ҳарбий бўлишни орзу қиладиган ботир фарзандларимиз миллий руҳни, муқаддас Ватан тақдирини учун масъулият туйғусини бой тарихимиздан, Амир Темур каби буюк аждодларимиз жасоратидан олади. Ўз оиласи, меҳрибон ота-онаси ҳамда эл-юртимизнинг ишончи, ғамхўрлиги ва эътиборидан олади. Буларни биз бера оламиз. Аммо...

Уч дўст

Фарзандларимизга миллий истиқлолга эришиш йўлидаги жасоратни, миллий армия тузиш йўлидаги «катагон» қилинган орзуларни эслатиб турсак. Шунда миллий руҳни уйғотишга хизмат қилган бўлармидик.

Армия тузиш, ўз аскаримизга эга бўлишни чор Россияси мустамлакаси остида эзилган зиёлиларимиз баралла айтишган. Бу сўз бўғзини қуйдирса-да, сиртмоққа олиб бора-да айтган.

«Садои Туркистон» газетасининг 1914 йил 38-сонида Убайдулла Асадуллахўжаевнинг «Ватан муҳофазаси» сарлавҳали мақоласидаги қуйидаги сатрларни ўқиб, хулоса қилинг:

«Бизим борлик умидимиз шу қахрамон аскарларимиздадир. Русия мамлакатининг ҳар тарафи булар ила сақланган каби асл ватанимиз Туркистоннинг ҳам муҳофазаси булар қўлидадир. Биз Туркистон мусулмонлари асрлардан бери тинчлик ва роҳат ила яшаб келган туپроғимизни муҳофазасини ёлғиз шу аскарларимиздангина кута оламиз», дейилади жумладан мақолада.

Илм, бойлик, шараф дўстлашиб, сафарга чиқишибди. Манзилга етгач, илм: «Мен шу университетга қираман. Қутиб турсангиз, қайтаман», дебди.

Бойлик: «Мен мана бу қўшқка қираман, кутинг, қайтаман», дебди. Шараф: «Мен сизларга ўхшамайман. Боришим бору қайтишим йўқ», дебди.

Илмни бўлмасангиз ҳам, бой бўлмасангиз ҳам инсонсиз. Шарафингиз бўлмас-чи? Шарафи, номуси, ўзгаги бўлмаганни инсон деб атай оламизми?

Шукрки, бугун шарафимиз, номусимизни ўзимиз химоя қила оламиз. Уримизни бировларнинг ютуқ ёки камчиликларини ҳисоблашга эмас, ўз камчиликларимизни тўзатиб, ютуқларимизни кўпайтиришга сарфлай олсак, юрак қонимизни берган Ватанимиз учун шарафли ишлар қилган бўламиз.

Алижон САФАРОВ,
резервдаги полковник

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари Ўзбекистон Республикасининг давлат суверенитетини ва ҳудудий яхлитлигини, аҳолининг тинч ҳаёти ва хавфсизлигини химоя қилиш учун тузилади.

Қуролли Кучларнинг тузилиши ва уларни ташкил этиш қонун билан белгиланади.

(Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, 125-модда).

тининг «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида»ги СССР Қонунига ўзгартириш ва қўшимчалар киритишга доир тақлифлари ҳақидаги қарори бўлди», дейди.

Мазкур қарорға асосан Қуролли Кучларни тубдан ислох қилиш ва армияда, ички ва чегара қўшинларида хизмат қила олмайдиган йигитлар учун қўшиндан ташқари (муқобил) хизматни жорий этиш зарурлиги, Ўзбекистондан ҳарбий қўрилиш қисмларига чақирилувчиларни тинч ҳарбий хизматни ўташи учун фақат республика ёки Туркистон ҳарбий хизматга тайёрлаш бўйича Давлат дастурини ишлаб чиқиш, чақирув ишларини тақомиллаштириш мақсадида барча даражадаги чақирув комиссиялари таркибига Ўзбекистон ССР ва маҳаллий советлар халқ депутатларини қўшимча равишда киритиш юзасидан қарор қабул қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Совети Президиумининг 1990 йил 5 майдаги йиғилишида мазкур қарор бажарилиши кўриб чиқилиб, республика ёшларини ҳарбий хизматга тайёрлаш бўйича Давлат дастурини ишлаб чиқиш, чақирув ишларини тақомиллаштириш мақсадида барча даражадаги чақирув комиссиялари таркибига Ўзбекистон ССР ва маҳаллий советлар халқ депутатларини қўшимча равишда киритиш юзасидан қарор қабул қилинди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг 1990 йил 1 августдаги қароридан эса армия сафида хизмат давомида аскарларнинг ҳалок бўлиши билан боғлиқ бўлган ҳар бир ҳолатни атрофича муҳокама қилиш, айбдорларни жазолан, Туркистон ҳарбий округи кўмондонлик таркиби бундай ҳолатлар ҳақида депутатлар олдида ҳисобот бериши, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг

эди», деган ўтти ноласини эсга олгим келди.

Бу воқеликни биздан 30 йилдан сал кўпроқ вақт ажратиб турибди. Мустиқилликнинг, унинг ҳимоясида барқарор Ўзбекистон Қуролли Кучларининг қадрига етишимиз, бизга насиб этган овоз Ватанин юрак қони билан сўғоршишимиз учун бу мисолни келтирдим.

Қалбдаги ўт, кўздаги ҳайрат

Ҳар йилгидек аънавий равишда тадбирлар ўтказилмоқда. Очига, уларнинг оммавий ахборот воситаларида ёритилишидан баъзан кўнгул тўлмайди. Ахборот характеридаги материаллар ва видеолавҳалар.

Нукусдаги 45-умумтаълим мактабида ўтказилган жасорат дарси ҳақидаги хабарни ўқидим. «...эгниларига ҳарбий аслаҳа ва қурол таққан мотўқчи аскар ва никобланган мерган тадбир сўнгига қадар ёшларнинг диққатида бўлди. Охири йигитлар қизиқишларини ошқор этишди: ҳарбий қурол ва аслаҳаларни ушлаб кўришга, уларни кийишга рўхсат сўрашди. Уларнинг илтимоси ерда қолмади». «Мактаб ҳудудида олий ҳарбий таълим муассасаси фахрий қоровули ва курсантларнинг қўл жанги бўйича кўргазмани чиқишлари намоий этилганда кўзларда ҳайрат ва ҳавас ўтлари чакнади», деб ёзилган Олмақиздаги мактаблардан бирида ўтказилган тадбир ҳақида.

Хўш, қалбдаги ўт, кўзлардаги ҳайратга сабаб нима? Мен буни Ватан номли гўзал боғда кўқарган ажиб ниҳол – ватанпарварлик, деган

КЎРИК-ТАНЛОВ

МАРДЛАР МУСОБАҚАСИ

«Фориш» дала-ўқув майдони кенгликлари пурвиқор тоғлару қирлар ўзра ястанган. Бу бепоён сарҳад анъанавий мардлар мусобақаси – Куролли Кучларимиз миқёсидаги «Энг илғор мутахассис» танловининг республика босқичига мезбон. Танлов мергану пүлемётчи, муҳандису алоқачи, кўйинги, ҳарбий хизматда энг илғорман, деганнинг барини мубоҳаса майдонига чорлади.

Муаллиф суратга олган

Юрт посбонлари ҳар қандай шароитда ғанимга қутқу солиб, уни яқсон этишга қодир эканини ранг-баранг шартлар орқали намойиш этди. Ушбу нуфузли мусобақада Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги ҳарбий округ ва бўлинмалар, Ички ишлар вазирлиги Қоровул кўшинлари бўлинмалари ҳамда Давлат хавфсизлик хизмати Чегара кўшинлари ҳарбий хизматчилари ўзаро куч, салоҳият ва касбий маҳоратини синовдан ўтказди. Жумладан, Ҳаво ҳужумидан мудофаа кўшинлари ва Ҳарбий ҳаво кучлари, умумқўшин, артиллерия, алоқа, радиацион кимёвий биологик муҳофаза, муҳандислик-сапёр бўлинмалари, радиоэлектрон разведка ва кўшинлар ҳамда махсус разведка мутахассислари ўртасида кечган қизгин баҳслар чинакам соғлом рақобат тусини олди.

Мазкур танловнинг жорий йилги шиори ҳам ўзига хос: «Мен ғолиб!» Мусобақа мақсади эса ҳарбий хизматчиларнинг касбий маҳорати ва билимларини юксалтириш, улар орасидан энг илғорларини аниқлаб, истиқболли кадрлар захирасига киритиш, кичик ва ўрта командирлик лавозимидаги ҳарбий хизматчиларнинг профессионал интилишини рағбатлантиришга қаратилган.

Ҳарбий округлар миқёсида сараланиб, танловнинг якуний босқичида иштирок этган ҳарбий хизматчилар «Энг илғор ҳарбий қисм командири», «Энг илғор батальон командири», «Энг илғор взвод командири», «Энг илғор гуруҳ командири», «Энг илғор сержант» номинациялари бўйича беллашди.

Беш кун давом этган беллашувда техник тайёргарлик, тактик тайёргарлик бўйича амалий топшириқлар, мутахассисликка доир тест синови ўтказилди. Шунингдек, ҳарбий хизматчилар азимут бўйича ҳаракатланиш учун маълумот тайёрлаш, шартли

белгиларни аниқлаш, харитада кўрсатилган объектларнинг географик ва тўғри бурчакли координаталарини ўлчаш бўйича ҳарбий топографиядан тегишли меъёрларни бажариб, ўзларига юклатилган вазифаларни аъло даражада адо этди.

Танлов иштирокчилари отиш машқида мўлжални аниқ олиб, нишонларни яқсон этди. Қолаверса, қисқа вақт ичида Калашников автоматини нотўлиқ қисмларга ажратиш ва йиғиш, ўқдонни ўқ билан тўлдирish ва бўшатиш, нишонларга ўқ отиш, граната улоқтириш каби топшириқлар илғор мутахассисларга ҳеч қандай қийинчилик туғдирмади. Бундан ташқари, турникда тортилиш, 100 метр ва 3 километр масофага югуриш, «Разведкачилар йўлаги» мажмуавий тўсиқларидан ўтиш бўйича амалий меъёрлар бажарилди.

– Умумқўшин бўлинмалари ўртасида «Энг илғор гуруҳ командири» номинациясида қатнашдим, – дейди Марказий ҳарбий округ вакили лейтенант Жонибек Рўзиев. – Натижалар чакки эмас. Танловга кўрилган пухта тайёргарлигимиз беиз кетмаганидан хурсандман.

– Тактик қисқа масала ечиш шартида ғолибликка мурасасиз интилган ҳарбийларнинг ақли, заковати чархланди, – дейди батальон командири (Шарқий ҳарбий округ) подполковник Фарҳод Набиев. – Яъни жанговар вазифа қабул қилиб олинган, тегишли йўналиш бўйича ишлаб чиқилган қарор харитага туширилди. Бунда мавжуд куч ва воситалар имкониятидан келиб чиқиб, тактик вазиятни тўғри баҳолаш, ғанимнинг эҳтимолий ҳаракати ва ғоясини тўғри тушунган ҳолда, қарор қабул қилиб, муайян чора-тадбирлар қўллаб билиш орқали олдинга кўйилган вазифани тўлиқ, сифатли ва ўз вақтида бажаришга эришилади. Бу эса, ўз навбатида, командирларнинг билим савиясини текшириш, жанговар ҳолатлар,

«Энг илғор мутахассис» танлови бўйича ҳар хил номинациялар ғолиблари

«Энг илғор ҳарбий қисм командири»

Полковник Равшан Абдиев (ШҲО)

«Энг илғор батальон командири»

Майор Фарҳоджон Жумабоев (МҲО)
Подполковник Рамз Ғаниев (МҲО)
Подполковник Баҳромжон Тўхтаназаров (ЖҒМҲО)

Подполковник Отабек Казаков (ЖҒМҲО)
Майор Амир Раҳмонов (ШҲО)
Капитан Музаффар Бобоев

«Энг илғор взвод командири»

Майор Жалолiddин Тешабоев (ЖҒМҲО)
Майор Элёржон Йўлдашев
Капитан Самариддин Муҳаммадиев
Капитан Тоиржон Солижонов (МҲО)
Майор Умиджон Аллаев (МҲО)
Капитан Жамшид Шуқуриллаев (ТҲО)
Майор Учқун Абдураҳмонов (ТҲО)
Капитан Қўшбек Шўхбердиев

«Энг илғор гуруҳ командири»

Лейтенант Жонибек Рўзиев (МҲО)
Катта лейтенант Шерали Довутов (МҲО)
Лейтенант Низом Усмонов (ТҲО)
Катта лейтенант Баҳодир Мамадалиев (ЖҒМҲО)

Катта лейтенант Улуғбек Ҳасанов (ЖҒМҲО)
Лейтенант Дилшод Рўзиев (ШҲО)
Катта лейтенант Абдумалик Нарматов (ТҲО)
Капитан Нуриддин Сафаров

«Энг илғор сержант»

Сержант Ҳамиджон Бекмуродов (ШҒО)
Сержант Шоҳрух Султонов (ШҲО)
Катта сержант Алихон Садибеков (ШҲО)
Сержант Олим Жўраев (ШҲО)
Сержант Жалолiddин Муҳиддинов (ТҲО)
Сержант Алишер Раззоқов (ТҲО)
Сержант Анвар Ражапов (ТҲО)
Шартнома бўйича ҳарбий хизматчи, оддий аскар Лутфилло Авазбеков

нонстандарт вазиятларда кўшинлар махсус ҳаракатини олиб бориш юзасидан аниқ, тезкор ва тўғри хулоса чиқаришга хизмат қилади.

Ҳарбий қисмларда жанговар тайёргарликни такомиллаштириш юзасидан эркин мавзуда ўқув фильми ва рефератлар тайёрлаш шарти шахсий таркибга машғулот ўтиш услубларини ўрганишда қўл келади. Танловда энг яхши, деб топилган ишлар ҳарбий қисм кутубхоналарига тақдим этилади ва ундан қўлланма сифатида унумли фойдаланилади.

Мудофаа вазирлиги томонидан тайинланган масъул офицерлардан иборат ҳакамлар ҳайъати ҳар бир шартни синчиклаб кузатди ва ҳолисона баҳолади.

Айни кезде танловнинг натижалари аниқ. Ғолиблар 14 январь – Ватан ҳимоячилари куни байрамида тантанали тарзда тақдирланди. Муваффақиятингиз муборак бўлсин, илғорлар!

Дилшод РЎЗИҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

МАШҒУЛОТ

” Бир неча йил аввал ижтимоий тармоқларни ларзага солган бир сурат тарқалди. У кўплаб оловли изоҳлару муносабатларни юзага чиқарди. Суратда бел бўйи ёғган қор. Камига яна оқ учқунлар тўзгин-тўзгин чарх уряпти. Зим-зиёда окопнинг ичи қуввати сўнай деб қолган фонарь билан ғира-шира ёритилган. Тасвирда окопнинг ичида қорга кўмилганча шароитга кўра ниқобланиб, қуролини маҳкам ушлаганча жанговар вазифа бажараётган (камида икки соатдан бери!) ҳарбий хизматчининг қатъияти кишини сескантиради...

Қорга байроқчалар қадалган. «Ҳарбий чанғичи»лар ушбу байроқчаларни айланиб ўтган ҳолда машқ меъёрларини бажаришди.

– Қиш мавсумида тоғ тайёргарлигининг муҳим босқичларидан бири, бу – чанғида ҳаракатланиш. Бунда ҳарбий хизматчилар вақтни тежаш, йўналишни фавқулодда ўзгартириш мақсадида чанғидан фойдаланадилар. Бу жараён шахсий таркибнинг хавфсизлиги тўла таъминланган ҳолда амалга оширилади. Экстремал шароитларда чанғида беҳато ҳаракатланиш учун тинимсиз шуғулланиш лозим, – дейди шартнома бўйича ҳарбий хизматчи, оддий аскар Сардор Иноятов.

Қарийб олтиш градусларча қиялик. Жанговар вазифа эса темир арқон ёрдамида туша-тушгунча шартли душман чоди-

ЖАНГОВАР ВАЗИФА

Тош ёғса ҳам бажарилади!

Муаллиф суратга олган

рига қўққисдан ҳужумга ўтиш ва ҳудудни назоратга олишдан иборат. Бунда ҳарбий хизматчилардан қуйидагилар талаб этилади:

шароитга кўра ниқобланиш;
харсанглар орасига ўрнашиш;
шартли душман танг қолган қулай вазиятда қақшатқич ҳужумга ўтиш...

– Машғулотни бажариш мураккаб бўлса-да, ҳарбий хизматчилар қўйилган жанговар вазифани тез ва беҳато амалга оширишмоқда. Ҳаракат вақтида салгина ноаниқлик ёки бепарволик шахсий таркиб-

ни танг аҳволга солиб қўйиши мумкин. Чунки тактик жиҳатдан пистирмадаги жангчилар вазифаси худди занжирдек ўзаро боғлиқ, – дейди капитан Фаррух Тошев. – Шу боис ҳарбий хизматчилар тинимсиз машқ эвазига юқори даражадаги аниқлик ва тезликка эга бўлишмоқда.

Ўша сурат ҳақида билдирилган фикрларда имло хатолари бисёр эса-да, ғоят самимий эди...

Лейтенант Алибек ОМОНТУРДИЕВ,
«Vatanparvar»

МАРДИ МАЙДОНЛАР

“ Оналарнинг, ҳарбий хизматчиларнинг иш вақти йўқ. Она боласига бор меҳрини бериб улғайтиради. Ҳарбий хизматчи Ватан ҳимоясига умрини тикади. Она учун кечакундузнинг, иссиғу совуқнинг аҳамияти йўқ. Ҳарбий хизматчи учун ҳам.

Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округига қарашли полковник Шавкатжон Нормирзаев хизмат қилаётган ҳарбий қисмда ўтказилган навбатдаги ўқув машғулотини кузатар эканмиз, юқоридаги фикрлар хаёлимиздан кечди. Улар тун қоронғусида «Йигин» сигнали бўйича белгиланган вазифаларни бажаришга киришдилар. Ростдан ҳам юзини тескари қилгур ғаним булар уйқуга тўйиб олсин, деб кутиб турармиди?!

Машғулоти иштирокчиларининг бажарадиган вазифаси аниқ. Аммо ҳар бир топшириқнинг меъёри бор. Бунда ҳарбий хизматчилар лаҳзалар учун курашади, бир оз чидамлик сезиларли юқори натижага олиб келиши мумкин. Хатти-ҳаракатларида нуқсон сезилса, Мудофаа вазирлигининг синчков офицерлари дарҳол тегишли кўрсатма ва тавсияларини

24 СОАТЛИК ИШ ВАҚТИ

берадилар.

Қисқа муддатда қурол-аслаҳаларини олиб, шай ҳолга келган ҳарбий хизматчилар жанговар техникаларни ҳам назорат кўригидан ўтказиб, ҳаракатланишга тайёр ҳолга келтиришди. Дала ўқув майдонига йўл олишдан аввал ўқув машғулоти иштирокчиларининг назарий ва амалий билимлари синовдан ўтказилди. Ҳарбий топография, жисмоний, тактик ва махсус тайёргарлик, гуруҳ ва ўточар қуроллардан нишонларга ўқ отиш, оммавий қирғин қуролларидан ҳимоялашни меъёрларини бажариш...

Бу каби синовлар Ватан ҳимоячиларини ҳар қандай вазиятга

тоблайти. Назарий билимлар юқори баҳоланиб, ишонч ҳосил қилинган, иштирокчилар полигонга йўл олдилар. Шартли душманга қарши позициялар эгалланиб, ўз вақтида, беталафот яқсон қилинди.

– Мобиль кўмондонлик пунктини дала-ўқув майдонига ёйиш ишлари изчиллик билан амалга оширилиб, қўриқлов постлари ташкил этилди. Реал вазиятга яқинлаштирилган ҳолда олиб борилган машқлар мобайнида ҳарбий хизматчиларнинг турли тўсиқлардан маҳорат билан ўтиши, пистолетдан отишнинг янги усуллари жанговар техникалардан амалий отиш машғулотларига

уланиб кетди. Ватан ҳимоячилари жуфтликда ҳаракатланиб, ўқ отар қуроллардан тезкор ва самарали фойдаланган ҳолда манёврчанлик билан нишонларни яқсон қилдилар, – дейди подполковник Рустам Назаров.

Ҳарбий хизматчилар тонгадигек шижоат билан юрган бир маҳалда қуёш толиққандек уфққа бош қўйди. Бу вақтда ўқув машғулоти иштирокчилари тунги отиш машқларига тараддудни бошлаб юборишганди. Гўё, Ватан ҳимоячилари учун 24 соат ҳам камлик қилаётгандек!

Катта лейтенант
Азиз НОРҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

“ Ватаннинг ҳар бир қаричи қалбларимизга маҳбуб. Унинг ҳавоси, суви ва мевалари биз учун азиз ва қадрлидир. Донолар айтадилар: «Кишининг вафодорлиги ва садоқати унинг ўз Ватани учун қайғуришидан, дўстларини соғинишидан ва умрининг зое кетказган лаҳзаларига ачиниб, ўкиниб яшашидан билинади».

Инсоннинг ўз халқига бўлган садоқати ва фидойилиги она Ватани ҳимоя қилиши, тараққий топиб, ҳар томонлама мустаҳкам ва қудратли бўлиши ҳамда халқининг тинч ва фаровон ҳаёт кечиришига имкон даражада ҳисса қўшиши билан ўлчанади.

Ватан ҳимояси – барчамизнинг муқаддас бурчимиз! Чунки бу замин аجدодлардан авлодларга бебаҳо меросдир. Шунинг учун Ватаннинг розилиги – аждодлар розилиги ифодасидир. Ҳақиқий фарзандлар Ватанини рози қилишга интилади. Ватан розилиги аввало унга муносиб фарзанд бўлиш билан адо этилади.

ҲАР БИР ҚАРИЧИНГ ҚАЛБЛАРИМИЗГА МАҲБУБ

Бу дунёда ғуруримизни оширувчи, имон-этиқодимизни бутловчи, кўзимизга тўтиё этиб яшайдиган муқаддас саждагоҳимиз Ватандир. Ушбу тушунча шундай азизки, ҳаёт йўлларидан оғир синовларда куч-қувват ато этиб, мардлик ва жасоратга ундайди.

«Ватанпарвар – ўз Ватани камолоти йў-

лида, ўз халқига муҳаббати туфайли моли, куч-ғайрати тугул, жонини ҳам аямайдиган, халқи ва Ватанининг озодлиги, фаровонлиги учун бор-будини фидо қилувчи инсондир», деган экан мутафаккирлардан бири.

Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округ
матбуот хизмати

ЖАРАЁН

“ Миллатимизда қарияларни қадрлаш, уларга эҳтиром кўрсатиш каби ажойиб анъана бор. Бу анъана асрлар оша бардавом бўлиб келаётган қадриятларимиз сирасига киради ва у халқимизнинг нечоғлиқ бағрикенг, меҳр-мурувватли эканлигини ўзида ифода этади.

Зотан, кексалар – хонадон кўрки, қалбимизни мунаввар қилувчи чирок. Беминнат дуоғўйимиз, панд-насихатлари орқали ёшларга тўғри йўлни кўрсатувчи йўлчи юлдуздир. Шунинг учун ҳам улар ҳар қанча ҳурмат-иззат кўришга, эъзозланишга лойиқдирлар. Ватан ҳимоячилари куни байрами арафасида Қуролли Кучлар академияси бир гуруҳ курсантларининг уруш фахрийси генерал-майор Абдулла ота Артикбаев хонадонига қилган ташрифи ҳам ана шундай эзгуликка эш.

Эшиқдан кириб келаётган ҳарбийларни кўрган отахон гўё қирқ ёшга ёшариб кетди. Бир пиёла чай устида ажойиб суҳбат бўлди. Абдулла ота курсантлар билан Ик-

БАРДАВОМ АНЪАНА

Муаллим суратга олган

кинчи жаҳон уруши билан боғлиқ хотираларини ўртоқлашди. Оғир ва машаққатли жанглarda ўзбек ўғлонлари кўрсатган буюк жасорати ва қаҳрамонликлари тўғрисида сўзлаб берди. Ўтган кунларни ёдга олиш асосида тинчликнинг нақадар улуғ неъмат эканлигини, уни асраб-авайлаш ҳар бир Ватан фарзандининг муқаддас ва шарафли бурчи эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Самимий даврани ҳарбий оркестр санъаткорлари томонидан ижро этилган куй-қўшиқлар янада файзли қилди.

– Умр йўлдошим билан оила қурганимизга етмиш бир йил бўлди, – дейди Шаҳзодахон ая Артикбаева. – Мана бугун иккимиз ҳам табаррук ёшдамыз. Фарзандимиз, неварачевараларимиз ардоғида, ҳукуматимиз эътиборида қариллик гаштини суряпмиз. Шу кунларга

етказганига шуқр. Ҳарбийларнинг бугунги ташрифидан жуда хурсандимиз. Турмуш ўртоғим улар билан суҳбатлашиб, дилдан яйради. Курсантлар билан рақсга ҳам тушди. Чарчаб қолади, деб хавотирланиб ўтиргандим (қулади). Йўқ, қайтага тетиклашди. Илоҳим, бизни йўқлаб келганларнинг тан-жонлари соғ бўлсин! Юртимиздаги тинчлик, осийишталик абадий бўлсин!

Дилафрўз опанинг қувончи

Эзгулик яна бир эзгуликка йўл очиши бор гап. Шу куни ҳарбийлар пойтахтимизнинг Мирзо Улугбек тумани, Олмали маҳалласида истиқомат қилувчи кам таъминланган оила – Холматовлар ҳолидан ҳам хабар олишди. Эшиқдан совға-салом билан кириб келган меҳмонларнинг ташрифидан хонадон аҳлининг боши кўкка етди. Оила бекаси Дилафрўз опа хушавозелик билан уларни ичкарига бошлади.

Бу оиланинг бошлиғи Рустам ака Холматов кўп йиллар электр тармоқлари станциясида фаолият юритди. Бундан бир ярим йил олдин эса соғлиғидаги жиддий ўзгариш сабаб тўшақка миҳланди.

– Бизга эътибор кўрсатган ҳарбийлардан миннатдоримиз, – дейди Дилафрўз опа қувонч билан. – Уларнинг қутилмаган ташрифидан турмуш ўртоғим ҳам хурсанд бўлди. Шу кунгача маҳалла аҳли, қолаверса, ҳоқимият бизни ўз ҳолимизга ташлаб қўймади. Уларнинг сафига ҳарбийларимиз ҳам қўшилгани мени тўлқинлантирди. Тилагим, яхшилар бор бўлсин, умримизни, ҳаётимизни яхшиликлар безасин.

Майор Гўлнора
ҲОЖИМУРОВОДА

КОНФЕРЕНЦИЯ, ПОСВЯЩЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТИ ПОЛЕТОВ

“ В командовании Войск ПВО и ВВС состоялась конференция, посвященная анализу состояния безопасности полетов в авиации Министерства обороны Республики Узбекистан в 2019 году.

Конференция началась с почтения памяти героев-лётчиков, которые улетели, но не «вернулись». Открывая конференцию, заместитель Министра обороны – командующий Войсками ПВО и

фото автора

ВВС генерал-майор А. Бурханов напомнил о значимости военной авиации в укреплении обороноспособности страны, сохранении мира и стабильности в регионе. Он подчеркнул, что при обеспечении безопасности полетов следует неукоснительно выполнять все необходимые меры, касающиеся специальной

подготовки и точного исполнения обязанностей лётным и диспетчерским составом. При подготовке к полёту летательного аппарата следует обеспечить, как надёжность авиационной техники, так и правильное прогнозирование и оценку воздушной обстановки, метеоусловий, в которых будет

осуществляться полёт.

С большим вниманием был заслушан доклад полковника Сергея Проценко, начальника управления безопасности полетов Министерства обороны, с подробным анализом состояния безопасности полетов в 2019 году. В докладах заместителей командующего Войск ПВО и ВВС были подведены итоги работы по организации летной работы, инженерно-авиационного обеспечения полетов, а также подготовке летного состава в частях и соединениях Военно-Воздушных Сил в прошлом году.

В ходе конференции прозвучало немало предложений по устранению причин упущений в организации летной работы и безопасности полетов, предложено о запланированных мероприятиях по устранению выявленных недостатков.

А. АХМЕДОВ

ШАРАФЛИ БУРЧ

ЭШҚУВВАТ ПОЛВОННИНГ ЧАВАНДОЗ НАБИРАСИ

« Бобо ва набира деганда тўнлари барига кичкинтойни ўраб, опичиб кетаётган, ёки чордана қуриб ўтирган қариянинг бағрида тахтада ўтиргандек мағрур болажонлар кўз ўнгимда, гавдаланади. Шаҳарда яшасам-да, тасаввур-ўйларимда қишлоқ манзаралари устунлик қилади.

Айниқса, аскарнинг мана бу гапи хаёлларимни олис болаликнинг излари қолган қишлоққа олиб учди: «Бобом отда ўтирганларида олдиларига мени ўткизиб олардилар...»

Ҳа, мен бундай манзараларни кўп кўрганман. Йигитга от ярашади, от минганнинг обрўси бор, деган гапни кўп такрорларди хўжайилгорлик қариндошларимиздан Омон полвон.

Нега от ҳақида гапиряпман? Чунки одамларда яна отга муҳаббат уйғона бошлади. Отлар ҳам хизмат қилаётганини кўрсак-да, билсак-да, негадир улар ҳақида кам ёзамиз. Байрам тадориги ҳам байрамнинг ўзидан қолишмайди. Бир-бирдан қизиқарли тадбирлар уюштирилади. Чавандозлик мусобақаси ҳам шулардан бири. Сурхондарёдаги ҳарбий қисмларнинг бирида бўлиб ўтган мусобақада чавандоз аскарни суҳбатга тортдик. Оқ-сарикдан келган, кўзлари кишига самимий боқадиган, алпкелбат йигит ўзини Шерзод Эшқувватов деб таништирди.

– Муддатли ҳарбий хизмат белгиланган муддатининг ҳам кўпи кетиб, ози қолди. Ўтган кунлар ичида унутилмас лаҳзалар ҳам кўп бўлгандир?

– Ҳа. Фақат қай бирини айтсам... Ватанга қасам ёд қабул қилган кунимиз, мактабларда ўқувчилар билан бўлган учрашувлар жуда қизиқарли бўлган. Энг ёдда қоларлиси биринчи кун эди. Ростини айтсам, ҳарбий қисми бунга тасаввур қилмаганман. Ҳамма томон тоза-озода, батартиб, обод. Бизни катта тантана билан кўтиб олишган. Ҳа, яна энг муҳими, бизнинг ҳарбий қисмга давлатимиз раҳбари, Олий Бош Қўмондон Шавкат Мирзиёев ташриф буюрганлар. Буни ҳеч қачон унутмасам керак.

Бобом АБДУРАҲИМОВ суратта олган

– Командир сизни энг зўр чавандозларимиздан, деб таништирдилар. От миниши шу ерга келиб ўргандингизми?

– Шундай деб таништирган бўлсалар, хурсандман. Ҳарбий хизматда отларни кўраман, деб ўйламаган эдим. Болаликдан от миниб катта бўлганман. Ҳатто юришдан аввал от минишни ўрганган бўлсам керак. Бобом отда ўтирганларида, мени олдиларига олиб юрганларини эслайман. Биров от борасида бир нарсга ўргатганини эслолмайман. Шу ёшгача бўлган ҳаётим барчаси от билан боғлиқ. Булар ҳаммаси бобом туфайли.

– Бобонгизни ким дейишади?

– Эшқувват полвон дейиша, қашқадарёлик чавандоз ва полвонларнинг ҳаммаси танийди, деб ўйлайман. Чунки катта кўпқариларда бобом кўп бор майдонга тушиб, ор талашганлар.

– Полвоннинг набираси бўлсангиз, сиз ҳам кўпқарида қатнашгансиз, шундайми?

– Болалигимдан катта-кичик мусобақаларда иштирок этганман, тўйларда кураш тушганман. Катта кўпқарида илк бор ўн саккиз ёшимда қатнашдим.

– Бўри бўлдим, тулки?..

– Мен полвоннинг нонини еб катта бўлганман-ку!

– Ватанга қасам ёд кунини бобонгиз ҳам келдиларми? Уларни кутдингизми?

– Бобонинг келишларига ишонар эдим. Уларга қўшилиб амакиларим, аммаларим, укаларим келди. Бир унутилмас кун бўлди, ўшанда. Отлар ҳақида ҳам гаплашдик.

– Отлар ҳақида меҳр билан гапиряпсиз. Бунинг боиси нима?

– От – жуда ақлли жонивор. Сизни тушунади, ҳис қилади, инсон каби меҳрибон бўлади. Фақатгина забони йўқ. От бор хонадонда барака бор.

– Шерзоджон, ўзингиз ҳам бирорта отни боқиб, парваришлаганмисиз?

– Ҳа, ўзимнинг ҳам Денгиз, Заранг номли отларим бор. Ҳозир уларни укам парваришляпти. Унга ишонса бўлади. Укам зўр чавандоз.

– Лақаблири гаёйиб эканми?

– Ўзларига мос-да. Денгиз жуда хайбатли, жўшқин, ранги ҳам денгизга хос. Заранг эса дарахт. Шундай дарахт бор. Жуда мустаҳкам, кучли, энг кучли шамолларга ҳам бардошли. Кўпқари чопадиган отим ҳам шундай.

– Ҳарбий хизматни шартнома асосида давом эттириш ниятим бор, деяпсиз. Бу дегани сеvimли отларингизни... деярли кўрмайсиз-ку?

– Биламан... Улар билан укам шўғулланади. Отлар барибир мен учун қадрини йўқотмайди.

– Йигитлар энг ишончли, қадрили дўстларни армияда топадилар. Сизда ҳам шундай бўлдимми? (Саволимдан кўзлари янада чарақлаб кетди.)

– Ҳа, ҳа, шундай бўлар экан. Ҳаммамиз турли вилоятлардан келганмиз. Муддатли ҳарбий хизмат ўзига ҳос синовга ўхшайди. Ўзига яраша қийинчиликлари ҳам бор. Ана шундай синовлар, қийинчиликлар, ягона мақсад бизни бирлаштирди. Дўстим, сафдошим тошкентлик Отабек Нормирзаевни барча ҳурмат қилади. У ёзган шеърларидан ўқиб беради. Ўқиган китоблари ҳақида гапириб, бизни ҳам қизиқтиради. Шундай олижаноб дўстим билан фахрланаман. Ҳаётимни армия билан боғлашга аҳд қилганимда ҳам дўстларим мени биринчи бўлиб қўллаб-қувватладилар. Фурсатдан фойдаланиб, Ватан ҳимоячилари кўни байрами билан барча-барчани табриклайман.

« Бугун аскарлар орасида анча-мунча эрта танилган йигитлар ҳам кўпчилик. Шулардан бири – эркин кураш бўйича икки карра Ўзбекистон чемпиони курсант Ҳожиакбар Дехқонбоев. У Наманган вилоятининг Норин туманидан.

Муддатли ҳарбий хизматга келган илк кунлариданок спортчи йигит барчанинг эътиборини қозонди.

– Муддатли ҳарбий хизматнинг ўзига яраша талаблари, масъулияти бор. Сиз армияга келиб, ўзингизни катта спортдан узилиб қолгандек ҳис қилмаяпсизми?

ЧЕМПИОН АСКАР

Бобом АБДУРАҲИМОВ суратта олган

– Энг аввало, бурчимни ўтаяпман. Катта спортдан узилиб қолиш... Агар сиз ҳарбий қисм спорт залини кўргангизда, бу саволни бермаган бўлар эдингиз. Бу ерда ўз устимда бемалол ишлай оламан. Келажақда ҳарбий спортчилар сафида юртимиз шарафини ҳимоя қилиш ниятим бор.

Бунинг учун анча-мунча тер тўкишимга тўғри келади. Айни кунда ҳарбий округ миқёсида ўтадиган мусобақаларга тайёргарлик кўряпман.

– Бундан чиқди, ҳарбий хизматни шартнома асосида давом эттириш ниятингиз бор экан-да?

– Ҳа, аллақачон шундай қарорга

келганман. Оила аъзоларим ҳам мени қўллаб-қувватляптилар.

– Ҳарбий хизматчилар, аскарлар орасида сиздан ҳам зўрлар борлиги ҳақида ўйлаб кўрганмисиз?

– Кучли рақиблар бўлиши табиий ҳол. Мен ҳам ўзимга ишонаман.

– Шогирдларингиз ҳам бор экан...

– Кураш тўғраги ташкил қилганмиз. Ҳарбий шаҳарчада яшаётган ҳарбий хизматчиларнинг фарзандлари кучли иштиёқ, катта қизиқиш билан қатнашяпти. Улардан умидим катта.

– Сафдошларингиз орасида сиз каби спортчилар кўпчилик бўлса керак?

– Албатта, кўпчилик. Масалан, яқиндан биладиган сафдошим курсант Акмал Қорабоев қўл жангидан, курсант Мурод Джалилов бокс бўйича салмоқли ютуқларга эришган. Ҳаммани номма-ном айтиш мушкул.

– Сўнги саволим: ҳарбий хизмат сизга нима берди?

– Келажак ҳаётим қандай кечишдан қатъи назар, бир нарсани ишонч билан айта оламан: муддатли ҳарбий хизмат ҳаётимнинг энг унутилмас, сермазмун бир қисми бўлиб қолади. У менга ишончли дўстлар берди, юртга керакли бўлиш бахт эканини англади.

АСКАР ОНАЛАРИНИ ШАРАФЛАЙМИЗ

ТЕЛЕКУПРИК ОРҚАЛИ ДИЙДОР

“ Гулистон шаҳрида Тошкент ҳарбий округ ташаббуси билан Сирдарё вилояти ҳокимлиги, вилоят мудофаа ишлари бошқармаси ҳамда вилоят хотин-қизлар қўмитаси ҳамкорлигида «Аскар оналарини шарафлаймиз!» номли маданий-маърифий тадбир ўтказилди.

Телекуприк билан бошланган тадбирда Сирдарё вилоятидан муддатли ҳарбий хизматга чақирилган ва ўз бурчини Наманган вилоятида ўтаётган аскарларнинг оналари ҳамда кўхна Сайхун воҳасида хизмат қилаётган наманганлик ўғлонлар иштирок этди.

Сирдарё туманидан муддатли ҳарбий хизматга чақирилган Акмал Абдуқажомиев ота-онаси Ғулом ва Озода Норбоевалар билан экран орқали дийдорлашаркан, ўзининг Ватан қорига камарбаста бўлаётганидан мамнунлигини изҳор қилди. Сўнгра муддатли ҳарбий хизматни Ширин шаҳрида адо этаётган Адхамжон Аҳмадалиев Наманганда яшовчи отаси Баҳром Мамасолиев ҳамда онаси Гулмира Ваҳובה билан телекуприк орқали дийдорлаша туриб, Ватан ҳимоячиларининг оналарига бағишлаб ёзган ўз шеърини ўқиб берди.

– Мен Наманган вилоятида хизмат бурчини

Ф. ТОШМАТОВ сурапта олган

ўтаётган Баҳодир Сарваровнинг бувиси бўлман, – дейди Сайхунобод тумани, Паймарт маҳалласида истиқомат қилувчи 70 ёшли онахон Мамлакат Чинмирозева. – Баҳодиржон хизмат қилаётган Наманган вилоятидаги ҳарбий қисмга бордим. Шароитлари билан танишдим. Тўғриси айтиман, қулай шароитлар, аскарлар учун тайёрлаб берилган ширин-шаккар таомлар, тартиб-интизом, озодликни кўриб, лол қолдим. Ватан ҳимоячилари учун ана шундай, ҳатто уйларида ҳам бўлмаган шароитларни яратиб берган Президентимизга минг раҳмат.

– Наманган санъат коллежини битириб, муддатли ҳарбий хизматга келдим, – дейди Адхамжон Аҳмадалиев. – Сардорларим томонидан юклатилган буйруқларни сидқидилдан адо этилган. Биз, аскарлар учун барча шарт-шароит яратилган. Ҳарбий хизматни намунали тамомлаб, олий ўқув юртига ўқишга киришда кўшимча имтиёз берадиган тавсияномани қўлга киритиш ҳамда келгусида санъат йўналишида олийгоҳда ўқиш ниятидаман.

Тадбир Гулистон давлат университетида таш-

кил қилинган ҳарбий техника ва қурол-аслаҳалар намойиши билан давом эттирилди. Кўргазмани ота-оналар ва ёшлар катта қизиқиш билан томоша қилди.

– Ушбу тадбирларни ташкил этишдан кўзланган мақсад – халқ ва армия бирдамлигини кўрсатиш, Ватан ҳимоячиларини камолга етказган аскар оналарини шарафлашдан иборат, – дейди Сирдарё вилояти ҳокимининг ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Дилфуза Ўролова.

Тадбир Гулистон шаҳридаги «Фаровон» тантаналар мажмуасида сирдарёлик аскарларнинг оналари ва Наманган вилоятидан чақирилган муддатли ҳарбий хизматчиларнинг тўкин дастурхон атрофида дилдан қурилган суҳбатлари билан ниҳояланди.

Тошкент ҳарбий округига қарашли Чирчиқ гарнизони Маънавият ва маърифат маркази ҳарбий оркестри ижросида янграган куй-қўшиқлар барча иштирокчиларга байрамона кайфият улашди.

А. ҚАҲОМОВ,
Сирдарё вилояти

“ Барчамизни дунёга келтирган, ўзининг меҳр-муҳаббати билан қалбимизга эзгулик уруғини қадаган мунис оналаримиз ҳар қанча эъзозга, эҳтиромга муносиб. Тошкент ҳарбий округида ўтказилган «Аскар оналарини шарафлаймиз!» номли маънавий-маърифий тадбир ҳам азиз оналаримизга бўлган чексиз ҳурмат ифодасидир, десак муболаға бўлмайди.

Тадбирда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари ҳамда Тошкент шаҳри ва Қашқадарё вилоятида Ватан олдидаги йигитлик бурчини шараф билан адо этаётган ҳарбий хизматчиларнинг ота-оналари, дўсту ёрлари иштирок этди.

Унда сўзга чиққанлар Қуролли Кучларимизда амалга

ДИЙДОРНИНГ ШИРИН ЛАҲЗАЛАРИ

унутилмас хотирага айланди

С. СЕРИЯТОВ ОЛИМ БЕРДИЕВ сурапта олган

оширилайтган ислохотларнинг мазмун-моҳияти, ҳарбий қисмларда аскарлар учун яратилган шарт-шароитлар ҳусусида гапиришди. Ватанимиз тинчлиги ва осойишталигини сақлашдек муқаддас ишга камарбаста бўлаётган мард ва жасур ўғлонлардаги шахту шиддатни олқишлади, мана шундай фидойи фарзанд-

ларни тарбиялаб вояга етказган аскар оналари шаънига илиқ фикрлар айтилди, энг яхши тилаклар билдирилди.

Видеоконференция давомида ота-оналар, фарзандлари билан онлайн мулоқот қилишди. Бу тадбирнинг энг ҳаяжонли они, яъни кульминацияси бўлди. Оналар жигарбандларига ўз

дил сўзларини изҳор қилди. Ўз навбатида аскар йигитлар ҳам яқинларига аталган салом ва табрикларини йўллади. Дийдорнинг бу ширин лаҳзалари оналар қалбида унутилмас хотира бўлиб муҳрланди.

– Фарзандим билан юз кўришдим. Бундан чексиз шодман, – дейди аскар онаси Дилфуза Йўлдошева. – Ўғлим – умидим, ишончим. У ишончимизни оқлади. У туфайли «аскар онаси» деган эътирофга сазовор бўлдим, бугун мақтов эшитдим, мен каби барча аскар оналарига миннатдорчилик билдирилди. Она учун бундан ортиқ бахт йўқ. Ўғлим келажакда офицер бўлиб, ҳаётини Ватан ҳимоясидек буюк иш билан боғлаш ниятида. Ишонманки, у ҳамisha ишончимизга содиқ, Ватанга фидойи ўғлон бўлиб, юрт тинчлиги ва осойишталигига муносиб ҳисса қўшади.

Майор Гулнора
ҲОЖИМУРОДОВА

«ВАТАНПАРВАРЛИК – МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШ КАФОЛАТИ!»

Тошкент вилояти, Зангиота туманида замонавий ҳарбий шаҳарча бунёд этилгач, унинг очилиш маросимида шахсан давлатимиз раҳбари иштирок этди. Мудофаа вазирлиги тасарруфидаги Ахборот-коммуникация технологиялари ва алоқа ҳарбий институти алоқачилар ҳарбий қисми билан бирга яхлит ҳарбий шаҳарчада бирлашди. Ушбу олий ҳарбий таълим муассасаси Президентимизнинг 2019 йил 17 январдаги тегишли қарорига мувофиқ қайта ташкил этилди.

ЯНГИ ҲАРБИЙ ШАҲАРЧАДА илк Очиқ эшиклар куни

Ҳарбий шаҳарча фойдаланишга топширилгани ҳақидаги хабар оммавий ахборот воситаларида кенг ёритилди. Шу сабаб уни ўз кўзи билан кўриш, мамлакатимиздаги янги олий ҳарбий таълим муассасасидаги шарт-шароитлар билан яқиндан танишиш истаги кўпчиликда уйғонгани табиий.

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганлигининг 28 йиллик шодиёнаси олдиан ҳарбий шаҳарчада илк Очиқ эшиклар куни ташкил этилди. Унда Зангиота туманидаги мактаб ўқувчилари, Чирчиқ шаҳридаги 14-Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ҳамда ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари иштирок этди. Энг қизиги, ушбу ҳарбий шаҳарчага мактабгача таълим муассасаси тарбияланувчилари ҳам таклиф қилинди. Стулга ўтирса, оёғи ерга ҳам тегмайдиган жажжи болажонларга учир аппаратлари ҳақида маълумот берилди. Курсантлар ҳайрон – булар ҳақида жажжи болаларда бошланғич тушунча бормикан? Гумон ўзини оқламади. Мослама тўғрисида дастлабки маълумот берилиши билан жажжи академиклар у ҳақда ўз билганларини айтиб кетди. Курсантлар лол қолишди. «Тарихингдир минг асрлар ичра пинҳон ўзбегим...» дея шеър айта

бошлаган болакай яна бир марта курсант акаларининг ҳайратига сазовор бўлди.

Ёшлар аввал ўқув биносида яратилган шарт-шароитлар, имкониятлар ва курсантларнинг ўқув жараёни билан яқиндан танишди. Ўқувчиларни жанговар вазиятлар пайти қўлланиладиган ҳарбий алоқа воситалари кўпроқ қизиқтирар экан. Албатта, улар томонидан берилган ҳар бир саволга батафсил жавоб берилди.

– Бугун илк бор Очиқ эшиклар кунини ўтказдик. Албатта, бу давомли тарзда бўлади, – дейди олий ҳарбий таълим муассасаси курс бошлигининг тарбиявий ва мафкуравий ишлар бўйича ўринбосари капитан Шерқўзи Ҳакимов. – Ёшлар бу ерга оламолам саволлар билан келяпти. Бу, шак-шубҳасиз, уларнинг ҳарбий хизматга бўлган қизиқишдан далолат.

Шундан сўнг Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлигининг «Истеъдод», Махсус авария-тиклаш бошқармасининг «Импульс» жамоаларининг мусиқий чиқишлари йиғилганлар эътиборига ҳавола этилди. Қўл жанги ва фахрий қоровулнинг кўргазмалари чиқишларини эса ёшлар тик оёқда турганча томоша қилишди.

И. НУРАЛИЕВ

ҲАРБИЙ ҚИСМ ЯНГИ ҚИЁФА КАСБ ЭТДИ

Мудофаа вазирлиги Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлиги тасарруфидаги Бухоро вилояти Қоракўл туманида жойлашган ҳарбий қисм шахсий таркиби учун Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган тантаналар кўшалок байрамга айланди.

Байрам арафасида ҳарбий қисм шахсий таркиби учун янги, барча зарур шарт-шароитларга эга ўқув биноси, спорт мажмуаси ва маданият маркази қурилиб фойдаланишга топширилди.

Биноларнинг очилиш маросимида Қоракўл тумани ҳокими, Бухоро ҳарбий прокурори, Қуролли Кучлар фахрийлари, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари, кенг жамоатчилик вакиллари ҳамда ўқувчи ёшлар иштирок этди.

Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонни полковник Журъат Якубов шахсий таркибни тантана билан муборакбод этар экан, фойдаланишга топширилаётган бинолар ҳарбий хизматчиларда жанговар руҳни юксалтириш, уларни ҳам жисмонан, ҳам маънан баркамол этиб тарбиялашга хизмат қилишини катта ишонч билан таъкидлади.

Тадбир давомида концерт дастури, қурол-яроғ, ҳарбий техникалар намойиши, қўл жанги бўйича кўргазмалари чиқишлар тақдим этилди.

Шунингдек, хизмат фаолиятида юқори натижаларга эришган бир гуруҳ ҳарбий хизматчилар фахрий ёрлик, диплом ва эсдалик совғалар билан тақдирланди.

Тоифаланган объектларни қўриқлаш қўшинлари қўмондонлиги матбуот хизмати

ДИЛДАН СУҲБАТ

Яшнобод туманидаги 161-умумтаълим мактабида «Ватан ҳимояси – муқаддас бурч» мавзuida маънавий-маърифий тадбир ўтказилди. Муддатли ҳарбий хизматни ўтаётган аскарлар учрашув меҳмони бўлди. Улар ўқувчилар билан дилдан суҳбат куриб, ҳарбий қисмда яратилган шарт-шароитлар ҳақида гапириб беришди. Ўқувчилар Ватан туйғуси, мардлик, жасоратни тараннум қилувчи шеърлардан ўқиб, кўнгилларни хушнуд этишди.

Учрашув сўнгидеги аскарлар болажонларга китоблар совға қилишди.

Умида ЮСУПОВА

ВАТАНПАРВАРЛИК АКЦИЯСИ

Сергели туманидаги 300-сонли умумтаълим мактабида «Ватанпарварлик ойлиги» доирасида «Беш ташаббусни бошланғичдан бошлайлик» шиори остида тадбир бўлиб ўтди.

Унда ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари, мактаб ўқитувчилари ва ота-оналар қатнашди.

Бошланғич синф ўқувчилари томонидан тадбир иштирокчиларига Ватанимиз, ўқувчилар сарҳадлари ишончли қўлларда эканлиги ҳамда турли миллат ва элат вакилларининг юртимизга бўлган қизиқиши саҳна кўриниши тарзида қўйиб берилди.

Нодира МАВЛАНОВА,
ўқитувчи

Мудофаа вазирлиги Маънавият ва маърифат маркази, Қуролли Кучлар давлат музейи ҳамда Мирзо Улуғбек туманидаги 333-сонли мактабгача таълим ташкилоти ҳамкорлигида Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

КИМ КИМНИ ЕТАКЛАДИ?

Муаллиф суратга олган

Тадбир аввалида ҳарбий оркестр садолари остида Қуролли Кучлар фахрийлари ва муддатли ҳарбий хизматчилар, курсантлар, сержантлар ва офицерлар боғча тарбияланувчилари ҳамроҳлигида Қуролли Кучлар давлат музейи ёнидаги «Ватанга қасамд» монументи пойига гул қўйишди.

Шундан сўнг жажжи болажонлар учун музей бўйлаб экскурсия ташкил этилди. Режага мувофиқ, ҳарбийлар болаларни қўлидан тутганча музейнинг бой экспонатлари билан таништириши керак эди. Аммо вазият бошқачароқ тус олди. Қуролли Кучларимизнинг тарихидан то бугунги кунигача батафсил акс эттирилган музей боғча тарбияланувчиларида қўлидан ҳам кўпроқ қизиқиш уйғотиб қолди. Улар ҳарбийларнинг қўлидан ушлаб, ўзларини қизиқтирган экспонатлар томон бошлар, бир-биридан қизик, одамни ўйлантириб, жойи келса шоштириб қўядиган саволлар беришди. Нима ҳам дейсиз, болалик – подшолик. Уларнинг амри вожиб бўлди.

Ҳарбийлар, музей ходимлари она Ватанимиз осойишталиги, тинч ва фаровон ҳаётимиз, юртимиздаги барқарорликни таъминлаётган шарафли касбнинг моҳиятини жажжи болажонларга шу тариқа намойиш этди. Истеъдод ва маҳорат намойиши навбати ўз-ўзидан боғча тарбияланувчиларига берилди. Улар томонидан тайёрланган сахна кўринишлари ва муסיкий чикишлар эса давра файзига файз қўшди. Яқунда Қуролли Кучлар давлат музейи номидан болажонларга эсдалик совғалар улашилди.

И. ҚҶҚОРОВ

ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАР РЕПЕРТУАРЛАРИ

тарбияланувчиларда ҳавас уйғотди

Қуролли Кучлар академиясининг бир гуруҳ ҳарбий хизматчилари Яшнобод туманида жойлашган 30-сонли Меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларини Янги йил байрами билан муборакбод этди.

Маъсўл офицерлар, курсантлар ҳамда ҳарбий оркестр жамоаси болажонларни қутларкан, уларнинг келгусида юртимиз равнақиға муносиб ҳисса қўшадиган, Ватанга садоқатли, ҳарбий хизматни шараф, деб биладиган инсонлар бўлиб улғайишларига ишонч билдиришди.

Қўл жанги намойиши ҳамда ҳарбий оркестрнинг байрамон репертуарлари Меҳрибонлик уйида ҳақиқий шоуга айланди.

– Мен ҳам вақти келиб, ушбу ҳарбий акаларимиз каби армия сафида хизмат қилишни истайман, – дейди тарбияланувчи Амир Ҳошимов. – Байрам зўр ўтапти. Қўл жанги чикишларини кўриб, ҳарбий акаларимга ҳавасим келди.

Улашилган ширинликлар ва совғалар эса жажжи қалбларга хос

шуқуҳни нигоҳларда, табассумларда акс эттирди.

– Биз болажонларнинг ташриф буюрувчилар орасида, айниқса, ҳарбий хизматчиларга алоҳида эътибор қаратиши, ҳавасу иштиёқ билдириши, Ватан ҳимоячиларимизнинг ҳайратомуз совғаларидан завқу шавққа тўлишиға бир неча бор амин бўлганмиз, – дейди Меҳрибонлик уйи директори Феруза Усмонхўжаева. – Шу маънода ҳарбийлар билан учрашиш биз, тарбияловчилар учун ҳам байрам. Шарафли либос соҳиблари болаларга нечоғлиқ шодлик бағишлаганини сўз билан ифодалаш мушқул.

Байрамонга шу яқунда ҳарбий хизматчилар ва болажонлар эсдалик учун суратга тушишди.

А. АНВАРОВ

Муаллиф суратга олган

ЭЗГУ ИШЛАР, ХАЙРЛИ ТАШАББУСЛАР

Миллий гвардия ҳарбий хизматчилари «Ватанпарварлик ойлиги» доирасида Наманган шаҳридаги 82-умумтаълим мактабида қишки таътил даврида ташкил этилган тўғаракларда иштирок этаётган ўқувчилар ҳузурда бўлишди.

Ҳарбийлар эртамиз давомчиларига бугунги ҳарбий хизмат, мустақиллик йилларида юртимизнинг тинчлиги ва дахлсизлиги учун жон фидо қилган Ватаннинг жасур ўғлонлари қаҳрамонликлари ҳақида сўзлаб бердилар. Шунингдек, тўғарак иштирокчилари ўртасида расомчилик ва иншолар танлови ташкил этилди. Энг яхши иншо ва сурат муаллифлари фахрий ёрликлар билан тақдирланди.

Шундай тадбирлардан яна бири Навоий шаҳрида бўлиб ўтди. Ҳарбий хизматчилар Меҳрибонлик уйида камолға етаётган ўғил-қизлар билан учрашиб, уларнинг ҳарбий соҳа ҳақидаги билим-тасаввурларини ўрганишди. Тадбир доирасида ҳарбий транспорт воситалари ва қурол-аслаҳалар кўргазмаси ташкил этилди. Болажонларга совға қилинган қизиқарли китоблар уларға қувонч улашди.

Юнусобод туманидаги мактаб ўқувчилари учун «Ҳарбий қисмда Очик эшиклар кўни» тадбири ҳам шундай таассуротларға бой бўлди.

Унда ёшларға Ватанни севиш, унга муносиб фарзанд бўлиш ва Қуролли Кучларимизда ҳарбий хизматни ўташ шараф эканлиги тушунтириб берилди, ҳарбий хизматчиларнинг фаолияти акс эттирилган видеороликлар намойиш этилди.

Миллий гвардия ҳарбий хизматчилари Бектемир туманида истиқомат қилаётган Иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари Сайдали ота Матисоқов ҳамда Абдуваҳоб ота Мадусмоновнинг ҳолидан хабар олишди. Уруш фахрийлари ёшларға ўтмиш хотираларидан сўзлаб беришди.

Миллий гвардия ҳарбий хизматчи ва ходимлари маънавий-маърифий тадбирлар билан бир қаторда имконияти чекланган фуқаролар, болалар, хизмат бурчини бажариш чоғида ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари ҳолидан хабар олишдек хайрли ишларни ҳам амалға оширмоқда.

Нафосат ЗАФАРОВА,
Миллий гвардия матбуот
хизмати етакчи мутахассиси

В Академии Вооруженных Сил Республики Узбекистан в рамках месячника патриотизма состоялся День открытых дверей. В экскурсии по военно-образовательному учреждению приняли участие школьники различных школ столицы.

НЕМНОГО ОБ АКАДЕМИИ В ДЕНЬ ОТКРЫТЫХ ДВЕРЕЙ

В начале экскурсии детям рассказали об организации учебного процесса в Академии. Учащиеся были ознакомлены с условиями, созданными для курсантов в целях получения ими качественного образования. В данном учебном заведении широко применяется опыт зарубежных стран, имеющих немалые достижения в сфере военного образования. Занятия в АВС РУ проводятся на трех языках: узбекский, русский и корейский.

В ходе экскурсии детям продемонстрированы образцы военного вооружения. Особенно большой интерес у детей вызвали огнестрельные оружия. Показательные выступления курсантов приемов рукопашного боя вызвало у гостей массу эмоций. Им будет, что рассказать друзьям и родителям.

Ученица 9 класса школы № 168 Чиланзарского района столицы Айсель Абдуллаева как и ее одноклассники, впервые посетила Академию. Теперь это ее любимое место.

– Мой папа долгие годы проработал военным в системе Министерства внутренних дел, – говорит Айсель. – Поэтому я с детства решила для себя продолжить отцовское дело. После окончания школы мечтаю поступить в Военно-медицинский факультет при Ташкентской медицинской академии.

Чингиз РАИМБЕРДИЕВ

Фото автора

ВАТАНПАРВАРЛИК – МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШ КАФОЛАТИ

“ Фориш тоғ полигони йил давомида ёшлар билан бугунгидек гавжум бўлмаган десак, муболағага йўйманг. Чунки...

Уларни Ўзбекистон Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 28 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган «Мардлар қўриқлайди Ватанни!» шiori остидаги ноанъанавий ватанпарварлик фестивали бир нуқтага жамлади. Автобуслар карвонидан бирин-кетин тушаётган бу йигит-қизларнинг аксари «Фориш» тоғ дала-ўқув майдониغا ilk бор келган бўлса, ажаб эмас.

Ташаббускорлари Марказий ҳарбий округ ва Жиззах вилояти ҳокимлиги бўлган ушбу кенг масштабли тадбирга Жиззах гарнизони, вилоят мудофаа ишлари, халқ таълими, маданият ҳамда жисмоний тарбия ва спорт бошқармалари, Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти, Ёзувчилар уюшмаси, Ёшлар иттифоқи вилоят кенгаши, «Маҳалла» хайрия жамоат фонди вилоят бўлими ҳам бош қўшди.

Ватанпарварлик фестивалининг тантанали очилиш маросимида Жиззах вилояти ҳокими Эргаш Солиев ва Марказий ҳарбий округ қўшинлари кўмондони полковник Ойбек Саидов ҳарбий хизмат муқаддас бурч, юксак шараф эканини таъкидлаб, ёшларни Ватан ҳимоясига руҳлантирувчи илиқ фикрлар билдирди.

Вилоят мусиқали драма театри жамоасининг Жалолиддин Манғуберди монолоғи юзасидан сахна

кўриниши, Жиззах ва Самарқанд гарнизони ҳарбий оркестрларининг бадиий-муסיқий чиқишларида шонли ўтмишимиз бугунга боғланди, гўё. Юрт посбонларининг қўл жанги усуллари бўйича кўргазмали чиқишлари авиация парвози ва танк биатлони намойишига уланиб кетди. Шунингдек, жанговар техника ва қурол-аслаҳалар, кийим-кечак, озиқ-овқат маҳсулотларининг кўргазмаси ўқувчи ёшларда унутилмас таассурот қолдирди.

Шу кунги ҳарбий хизматчилар, уларнинг оила аъзолари, ўқувчилар, уюшмаган ёшлардан иборат меҳмонлар халқ ўйинлари бўйича беллашиш имкониятига эга бўлди. Хусусан, миллий кураш, тош кўтариш, арқон тортиш, камондан ўқ отиш, қўл жанги, биллак кучини синаш мусобақалари чинакам байрамга айланиб кетди. Кўнгилли ва ишқибоз чавандозлар улоқ кўпқари, от чоптириш ўйинларида соврин учун курашди.

– Ёш авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, улар онгу шуурига ҳарбий хизмат шарафли бурч эканини сингдириш мақсадида ўтказилган тадбирда барча туманларимиздан беш мингга яқин ёшлар қамраб олинди, – дейди Жиззах вилояти мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи подполковник Азизбек Ҳамдамов. – Ватанпарварлик фестивали доирасидаги турли-туман беллашувларда муддатли ҳарбий хизмат ва сафар-

ФОРИШ ФЕСТИВАЛИ

армия ва ёшларни бирлаштирди

Файзулло АСАТОВ суяратта олган

барлик чақирувчи резерви йиғинига чақирилувчи ёшлардан иборат вилоят маркази ва 12 та туман жамоалари, «Темурий издошлари» нодавлат мактаби ўқувчилари, шунингдек, бошқарма мутахассисларни тайёрлаш маркази малакали ходимларининг фаол иштирокини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Мухтасар айтганда, ушбу фестиваль армия ва ёшларни янада бирлаштириб, беш муҳим ташаббусни ҳаётга изчил татбиқ этишга хизмат қилади.

Мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти авто-мотокросс пойгаи павильонида автомобиль техникалари, корд ва пульт билан бошқариладиган самолётлар намойиш этилди. Кинология ва кавалерия кўшинлари чиқишлари

фестиваль иштирокчиларининг тасаввурини жонлантирди. Ҳарбийлар ва овчилар ўртасидаги мерганлик мусобақаси айниқса, қизгин тус олди.

Ўзбек миллий ракс, мақом санъати усталарининг дилтортар чиқишларини аскиячилар ва моҳир дорбозлар давом эттирди. Турли спорт федерацияларининг спорт мусобақалари, миллий чолғу асбоблари ижроси, «Ватан ҳақидаги энг яхши шеър» танлови фестивалга яқун ясади. Ғолиблар совғали бўлди. Фориш фестивалида иштирокнинг ўзи ҳеч бир совғадан кам бўлмади.

Д. РЎЗИҚУЛОВ

«Ватанпарварлик ойлиги» – Самарқандда

Самарқанд давлат университетиди Марказий ҳарбий округ маънавият ва маърифат маркази ҳамда Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Самарқанд вилояти кенгаши ҳамкорлигида «Ватанпарварлик – миллий юксалиш кафолати!» деган умумий шior остида маънавий-маърифий тадбир ўтказилди.

Ўзбекистон Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 28 йиллиги ҳамда Ватан ҳимоячилари кунига бағишланган тадбирда университетнинг профессор-ўқитувчилари, ҳарбий хизматчилар, талаба ёшлар иштирок этди.

Тадбирда талабаларга миллий армиямиз қудрати ҳақидаги маълумотлар кўргазмали тақдимот кўринишида намойиш этилди. Офицерлар томонидан ёшларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарилди.

Марказий ҳарбий округ маънавият ва маърифат маркази ҳарбий оркестри томонидан ижро этилган ҳарбий-ватанпарварлик руҳидаги куй-қўшиқлар тадбир иштирокчиларига байрамона кайфият бағишлади.

Таъкидлаш керакки, ана шундай тадбирлар вилоятдаги барча олий таълим муассасаларида ҳарбий хизматчилар иштирокида ўзига хос ва катта тайёргарлик билан ўтказилди. Хусусан, Самарқанд иқтисодиёт ва сервис, Самарқанд давлат чет тиллари, архитектура-қурилиш, тиббиёт институтлари, қолаверса, яқин йилларда фаолият бошлаган «Ипак йўли» туризм халқаро университети, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Тошкент ахборот технологиялари ҳамда Тошкент давлат иқтисодиёт университетларининг Самарқанд филиалларида талаба ёшлар Ватанга хизмат муқаддас бурч, юксак шараф эканини ҳис этди.

Дилшод ШУҲРАТ ўғли

Улуғ мақсадлар асоси

“ Барча улуғ муродларнинг моҳияти ёш авлодни XXI аср талабларига жавоб берадиган, ҳар томонлама ривожланган шахслар қилиб тарбиялашдир. Бунга, албатта, барча билимларни чуқур ўзлаштириш баробарида, ёшларда ватанпарварлик туйғусини юксалтириш орқали эришиш мумкин.

Дарс жараёнига ахборот-коммуникация ва педагогик технологиялар, электрон дарсликлар, мультимедиа воситаларини кенг жорий этиш ҳам бу борада замонавий илмлар ўзлаштирувини тезлаштиради. Мазкур воситалар орқали ютуқларни қўлга киритаётган билим масканлари ҳақида гап кетганда, мактабимиз педагогик жамоасининг фаолияти намуна қилгулик.

Таълим-тарбия сифатини оширишда дарс жараёнига самарали ташкил этиш муҳим. Бу борада айниқса, биз – бошланғич синф ўқитувчиларининг масъулияти катта. Изланувчанлик, ўз устида ишлаш, дарсларга ўқувчиларни жалб қила олиш, «Дунё болалари», «Мактаб – оила – маҳалла», «Биз – жажжи аскарчалар» каби байрам тадбирлари, болалар ўртасида ўтказилган расмлар танлови ўқувчиларнинг янада фаол бўлишига, фанларни чуқур эгаллашига замин яратмоқда.

Биз ўқувчиларимизни ватанпарварлик руҳида, маънавий соғлом ўсиши, уларнинг энг замонавий интеллектуал билимларга эга бўлиши учун бор куч-ғайратимизни аямиймиз.

Моҳида ИСМОИЛОВА, Муборак НАЖМИДИНОВА,
Чортоқ туманидаги 25-умумтаълим
мактаби бошланғич синф ўқитувчилари

СИЁСИЙ ШАРХ

ЎЗБЕКИСТОН – ҚОЗОҒИСТОН: манфаатлар туташ чорраҳада

Ўзбекистон Марказий Осиё минтақасида табиий бойликлари кўп, иқтисодий қувват захираси катта, тарихий ва маданий бир марказ. Бундай тарихий вазиятда Ўзбекистонга жуда кучли ташқи сиёсат лозим. Кучли ва мустақил, зийрак ва барқарор ташқи сиёсат бизни ўзига хос етакчига айлантиради.

Сўнгги уч йилдан бери Ўзбекистон дунёнинг йирик мамлакатлари билан миллиардлаб долларга тенг сармоявий шартнома ва келишувлар имзолапти. Энди-энди чала сармоявий муҳитдан қўл силтаб кетган инвесторлар яна юртимизга қайтмоқда. Ҳиҷоят, Ўзбекистон дунёда кечаётган жараёнларга, БМТ Бош Ассамблеясида кўрилатган масалаларга ўз муносабатини очиқ баён этмоқда.

Сиёсатдонларнинг башорати бор. Евроосиёда гегамонлик қиладиган давлат жаҳонга ҳукмрон бўлади. Унинг асосий марказларидан бири эса кучли салоҳиятга эга Ўзбекистон ва Қозоғистондир. Айнан мана шу икки давлат олиб борадиган кучли сиёсат Марказий Осиёга бегоналар эмас, айнан минтақа давлатларининг ўзи ҳукмронлик қилишига имкон беради.

Совет Империяси кулагач, улар ўз муштамақасини сақлаш учун ҳарбий кучдан қандай фойдаланган бўлса, эски Рим усули – «бўл ва бошқар» сиёсатидан ҳам шунча фойдаланди. Бу минтақада яшовчи халқлар учун сохта тарихлар яратилди, уларнинг этник келиб чиқиши ҳақида бир-бирига зид бўлган илмий назариялар ўйлаб чиқарилди. Натижа ўлароқ, этник илдизлари бир бўлган Мовароуннаҳр қавмлари – ўзбек, қозоқ, қирғиз, туркман ва тожиклардан алоҳида миллатлар вужудга келди.

Марказий Осиё халқлари икки давлат – Хитой ва Россия ўртасида яшайдилар. Улардан бошқа йирик сиёсий марказлар ҳам минтақадан ўз манфаатини излапти. Тарихимизга эътибор қилсак, бундай бир геосиёсий даврада давлат қуриш ва уни иқтисодий, сиёсий жиҳатдан сақлаб қолиш у қадар осон бўлмаган. Бу йирик геосиёсий кучларнинг иқтисодий ёки сиёсий таъсирига тушиб қолмаслиқнинг ягона йўли минтақа бирлигидир. Сиёсий бирлик эмас, иқтисодий, маданий, тарихий бирликни муштамақлаш лозим. Айниқса, минтақамиз келажиги Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг олиб борадиган сиёсатига, улар ўртасидаги ҳамжиҳатликка кўп жиҳатдан боғлиқ.

1994 йил январда Тошкентда Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасида Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамияти ташкил этиш тўғрисида келишув имзоланди. Сўнгра Қирғизистон ҳам бу келишувга қўшилди. Мамлакатлар Марказий Осиёда иқтисодий интеграцияни чуқурлаштиришга қаратилган лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишга киришди. Кейинчалик ушбу лойиҳа асосида қатор асосий ҳужжатлар имзоланиб, улар истиқболли сўроқ остида қолиб кетган бўлсада, бу Марказий Осиё давлатларининг кучли сиёсий иродасидан дарак эди.

Рақобатчиликни стратегик шериклик томон

Тан олиш керак, 1991 йилдан 2016 йил охиригача Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасидаги таранг ва шишонист муносабатлар бир неча марта ўзаро умумий чегараларнинг ёпилишига ва икки томонлама савдо муносабатларининг чигаллашувига олиб келди. Муносабатларимизнинг кўпинча «минтақадаги етакчилик учун кураш»га йўйишди. Бирок сўнгги салкам 30 йилдан бери ўзаро муносабатларимиз оддий кечгани бўлсада, ҳар иккала республика ҳам у ёки бу ўлчулар бўйича етакчи саналди. Гарчи ички ва ташқи сиёсатда тафовутлар мавжудлигига қарамай, томонлар турли минтақавий ва халқаро масалалар бўйича фаол икки томонлама маслаҳатлашувларни олиб боришди. Биз қанчалам яшармайлик, Шавкат Мирзиёев ҳокимият тепасига келмагунча, ҳамкорлик ўрнини рақобат эгаллаганди. Ҳамкорлик фақат қозғоларда ва сўзда мавжуд бўлиб келди.

Ўзбекистон ва Марказий Осиё мамлакатлари ўртасида давлат чегараларини делимитация ва

демаркация қилиш масалалари бўйича улкан келишувларга эришилди. Хусусан, 2017 йилнинг ноябрь ойида Ўзбекистон ва Қозоғистон томонидан Давлат чегараларининг туташган нуқтаси ҳудуди ҳақида шартнома имзоланди. Ушбу шартноманинг имзоланиши Қозоғистон ва Ўзбекистон ўртасидаги давлат чегарасини халқаро-ҳуқуқий расмийлаштиришнинг босқичларидан бирини тўла яқунлаш имконини берди.

2018 йил Остона шаҳрида бўлиб ўтган Марказий Осиё давлат раҳбарларининг биринчи маслаҳат учрашувида Ш. Мирзиёев минтақада ички туризмни ривожлантириш ва қўшма сайёҳлик маҳсулотларини ташқи бозорларга олиб чиқиш ташаббуси билан чиқди. Бу борада шуни таъкидлаш керакки, Ўзбекистон ва Қозоғистон Ипақ йўли мамлакатларининг виза тартибини ўзаро тан олиш ҳақида шартнома имзолади. Бу аралаш туризм (битта тур доирасида турли давлатлар ва шаҳарларга саёҳат қилиш)нинг бошланишидир. Бу ҳар икки давлатга сайёҳлик соҳасидан улкан даромад олишга имкон беради.

Мамлакатларимиз бир қайиқда

Шу ўринда Қозоғистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик тадқиқотлар институти директори ўринбосари Санат Қушқумбоевнинг Қозоғистон – Ўзбекистон ҳамкорлиги истиқболлари борасидаги фикр-мулоҳазаларига тўхталиш жоиз: «Айни вақтда Ўзбекистон ўз ҳудудини саноатлаштириш бўйича йирик лойиҳаларни амалга оширмоқда. Деярли ҳар бир ҳудудда эркин иқтисодий зоналар ташкил қилинаётир... Минтақада хавфсизликни таъминлаш ва муштамақлаш борасида ҳам Қозоғистон ва Ўзбекистон ўзаро ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириши зарур. Аслида бу масалада мамлакатларимиз бир қайиқда».

2019 йил апрелида Қозоғистон ва Ўзбекистон ҳукуматлари вакиллари чегара оша савдо-сотикни мақбуллаштириш ва Марказий Осиёдаги ёнги иррик савдо ва логистика марказини ташкил этиш мақсадида икки мамлакат чегарасида савдо ва иқтисодий ҳамкорлик бўйича халқаро марказ барпо этиш тўғрисидаги ўзаро англаш меморандумини имзолаган эди. Янги иншоотдан Марказий Осиёнинг бошқа мамлакатлари билан савдо ҳамкорлигини марказлаштириш, савдо оқимларини бир жойга жамлаш ва тартибга солиш, шунингдек, транспорт логистикасини такомиллаштиришга хизмат қилиши кўтилмоқда. Қозоғистоннинг Ўзбекистон билан алоқалари муштамақлашгани, жумладан, икки мамлакат вакиллари ўртасида тез-тез ўтказилаётган музокаралар аста-секин минтақадаги ҳамкорлик жараёнини бошлаб берди. Потенциал жиҳатдан бундай ҳамкорлик минтақа давлатларига сув ва энергетика муаммолари, хавфсизлик ва наркотиклар айланмаси муаммоларига биргаликда ечим топиш, қудратли давлатлар сиёсатига нисбатан умумий позицияни шакллантириш, энг муҳими, «глобал иқтисодий жараёнларнинг хом ашё етказиб берувчи чет ҳудудига» айланиб қолмаслиқ имконини беради.

Қозоғистоннинг хатоси

Ўзбекистон ҳукумати учун сабоқ

Амалий иқтисодиёт тадқиқотлари маркази директори, қозоғистонлик таниқли иқтисодчи Жанибек Айгазиннинг айтишича, Ўзбекистон аҳолисининг ўсиши ва мамлакатнинг дунёга очилишига таянчлиги Тошкентни Марказий Осиёда етакчига айлантириш учун барча шароитларни яратади: «Улар меҳнаткаш одамлардир, қадим замонлардан бери ўтроқ яшаб келишган. Биз, қозоқлар, асосан яйлов чорвачилиги билан шуғулланганмиз: фақат подани хайдаш ва бошқа жойга олиб бориш учун кўнिका керак эди. Ҳа, бу ҳам иш, лекин у жуда кўп техник кўникаларни талаб қилмайди. Ўзбеклар жуда интизомли. Жойлашув ҳам таъсир кўрсатади: Тошкент ҳар доим собиқ СССРнинг жанубий пойтахти бўлиб келган, Москванинг географик чегараларни ривожлантириш бўйича барча эътиборини ўзига тортган. Ҳатто уларда инфратузилма ҳам бизникидан кўра кўпроқ ривожланган: у ердан сиз тўғридан-тўғри Нью-Йоркка ўчмас оласиз.

Биз муштақилликнинг 26 йил ичида йирик ишлаб чиқариш саноатини яратишга муваффақ бўлмадик, иқтисодиётимиз фақат қазиб чиқариш соҳаларига асосланган. Бизда катта қувватлар, ишлаб чиқариш саноати йўқ – бу юқори қўшимча қиймат ҳосил қилди ва мамлакат аҳолисини товарлар билан таъминлашда муҳимдир. Мамлакатда Россия ва Қозоғистон

тажрибаси ўрганилмоқда ҳамда хатоларимиздан ҳулоса чиқарилмоқда. Шундан келиб чиқиб, улар ўзлари учун мос иқтисодиётни эркинлаштириш моделини танлашади. 90-йилларнинг бошларида биз бу йўлдан кетгандик. 1993–1994 йилларда Қозоғистонда инфляция 2000%дан ортиқ бўлди – бу гиперинфляция. Ўзбекистон, умид қиламанки, хусусий мулкнинг тўлиқ ҳукмронлигига вазминлик билан ўтади, нархларни, валюта курсларини, мулкий ҳуқуқларни эркинлаштиради, товарлар ва одамларнинг эркин ҳаракатлигини жорий этади ва ҳ.к. Умид қиламанки, ҳозиргидек қатъий назорат бўлмайди.

Шундай қилиб, оддий либерализация жараёнида улар бизга етиб олиши ва ортида қолдириб кетиши мумкин. Биз улар каби тартибли эмасмиз. Ҳатто қонунларни қабул қилсак ҳам, биз уларни заиф таразда ижро этамиз, лекин уларда ҳаммаси бошқача. Энди биз Ўзбекистон билан ҳамкорлик қилишга интилимиз ва уларга нима ташкил қилишга тайёр эканмиз ҳақида ўйлашимиз лозим. Ҳамкорликни йўлга қўйиш керак, чунки яқинда Ўзбекистон ўзига тортиш марказига айланади. Масалан, чегарада улар билан эркин иқтисодий ҳудудни яратиш, қишлоқ хўжалигига ҳамкорлик ўрнатиш мумкин. Сармоядорлар бор, улар салоҳиятни кўришмоқда, – дея ҳулоса қилган Айгазин.

Хавфсизлик ва барқарорлик

Президент Қосим-Жомарт Тоқаевнинг 2019 йил апрелда Ўзбекистонга расмий ташрифи чоғида икки давлат раҳбарлари ҳарбий ҳамкорликка алоҳида аҳамият қаратдилар. Қўшма баёнотда Тоқаев ва Мирзиёев Марказий Осиёдаги хавфсизлик масалаларини, жумладан, халқаро терроризм, экстремизм, гиёҳванд моддалар контрабандаси, трансмилий уюшган жиноятчилик ва ноқонуний миграция муаммоларини ҳал қилиш йўлида биргаликда иш олиб боришларини таъкидладилар. Ташриф доирасида Қозоғистон ва Ўзбекистон ҳаво мудофаси, ҳарбий аэродромларни таъмирлаш ва мазкур аэродромлардаги ҳарбий самолётларни қўриқлашда ҳамкорлик қилишга келишиб олди.

Бу шартномалар хавфсизлик соҳасида стратегик битим тузиш ва алоқаларни янгиллаш йўлида амалга оширилган сўнгги чоралардир.

Қолаверса, 2017 йилнинг сентябрь ойида Тошкентда Ўзбекистон ва Қозоғистон ўртасида имзоланган ҳарбий техникавий ҳамкорлик шартномаси 2018 йил февралда қучга қирган. Шу билан бирга, 2018 йилнинг июль ойида Қозоғистоннинг Жамбил вилоятида қўшма ҳарбий машқлар ўтказилди. Машқлар давомида қозоқ ва ўзбек махсус кучлари дронлар, ҳарбий самолётлар ва бошқа ҳарбий жиҳозларни тунги жангларда қўллашга оид машқларни бажаришди. Бу каби ўқув-машғуллотлар 2019 йилда ҳам ҳар икки мамлакатда давом этди.

Ҳулоса ўрнида айтиш мумкинки, минтақадаги икки йирик давлат – Ўзбекистон ва Қозоғистон Марказий Осиёда қатор интеграцион лойиҳаларни биргаликда амалга оширишга қарор қилишдики, бунга ўхшаш ҳодисаларни XX аср ўрталарида Германия ва Франциянинг Европа интеграцияси сари йўл олган ҳаракатлари шуъласида кузатиш мумкин. Тўғри, муштақилликнинг дастлабки йилларида икки мамлакат муносабатлари рақобатчиликка бой бўлгандир. Бунинг сабаби бор, албатта. Чунки улар ўз суверенитетларини муштамақлаш, минтақавий ва халқаро майдонда ўз ўрниларини топишлари керак эди. Энди эса Ўзбекистон ҳам, Қозоғистон ҳам суверен давлат сифатида оёққа турди, рақобатга эҳтиёж қолмади. Ҳар ҳолда олдингидан кўра шериклики муштамақлашни талаб этадиган вазифалар пайдо бўлди. Қатор иқтисодий, инфратузилмавий ва энергетик муаммоларини ечиш, радикал ҳаракатларга зарба бериш, Марказий Осиё учун йирик ўйинчиларнинг бебош курашига йўл қўймаслик шарт. Кўп нарса, ҳатто минтақавий тинчлиги иккала давлатга боғлиқ. Шундай экан, Ўзбекистон ва Қозоғистон муносабатлари янги поғонага кўтарилши икки қардош халқнинг узоқ муддатли манфаатларига тўла жавоб беради ҳамда Марказий Осиё минтақасида тинчлик, барқарорлик, хавфсизлик ва жадал тараққий этиши таъминлашнинг муҳим омил бўлиб хизмат қиладди.

**Абдували СОЙИБНАЗАРОВ,
сиёсий шарҳловчи**

АЖДОДЛАР МЕРОСИ

Ш О Я Д . . .

Байрам арафасидаги ўйлар

Ҳар гал 14 январь – Ватан ҳимоячилари куни ёки мамлакатимиз ҳаётидаги муҳим бир сана яқинлашар экан, ўтган кунларни ёдга оламан. Биз умумий таълимни собиқ иттифоқ мактабларида олдик. Коммунизм ғоялари сингдирилган дарслик ва қўлланмаларда улуг аждодларимиз ва улар кўрсатган жасоратлар, аср бошларида қатағонга учраган маърифатпарвар боболаримиз, бутун умрини истиқлолга эришиш учун бахшида этган жадидлар ҳақида маълумотлар йўқ эди ҳисоб, борлари ҳам совет мафкураси билан йўғрилган эди.

Бугун ёшларга сабоқ берарканман, уларга Ватан ва унинг қудрати, юртга меҳр ва садоқат ҳақида сўзлайман. Сўзларимни ҳаётини мисоллар, улугларимизнинг шарафли йўллари ҳақидаги ҳикоялар билан тўлдирарман. Жажжи қалбларга мана шу муаззам юртда туғилган улуг аллома ва саркардалар, уларнинг авлодларга қолдирган мероси, мардлиги, тантилигини англаштишга ҳаракат қиламан.

ЖИЗЗАХ кичик шаҳар бўлишига қарамай, муҳим стратегик нуқтада жойлашганлиги учун кўп воқеаларга шоҳид бўлган. Фаровон кунлар билан бирга Жиззах аҳли кўп қора кунларни ҳам бошидан ўтказган. Ўшандай кунларда элимизнинг мард ўғлонлари ботир ҳаракатлар билан ёвга қарши мардона курашган.

Жиззах қалъасига чор Россиясининг биринчи ҳужуми 1866 йил 7 июнда бўлган эди. Генерал Черняев бошчилигидаги кўшинлар жиддий қаршиликка учрайди. Шаҳар ҳимоячилари бор куч-қувватини ишга солиб босқинчилар таҳдидини қайтарди. Бу жангда маҳаллий аҳолидан 1 200 киши мардларча ҳалок бўлади.

КАТТА ТАЛАФОТ кўрган Черняев жиддий тайёргарлик кўриб, ўч олиш учун иккинчи бор шаҳарни қамалга олади. Бу гал ҳам асл ватанпарварлар шаҳар остонасидаёқ босқинчиларга қаттиқ зарба беради. Иккинчи мағлубиятдан кейин душман Тошкентга чекиниб, учинчи жангга ҳар томонлама тайёргарлик кўради. Айғоқчиларини юбориб, шаҳар жойлашуви, кириш-чиқиш йўллари пухта ўрганади. Шаҳар Туркманистон, Эрон, Афғонистон, энг муҳими Самарқандга ўтадиган ягона йўл устида жойлашган эди. Генерал Крижановский Жиззахни эгаллашдан туриб, Самарқанд ва Бухорони босиб олиш мумкин эмаслигини маслақдошларига қайта-қайта уқтиради. Душман қалъани олиш учун бир неча

ҳарбий тўсиқлар ва уч қатор истеҳком деворини йиқиб ўтиши керак эди.

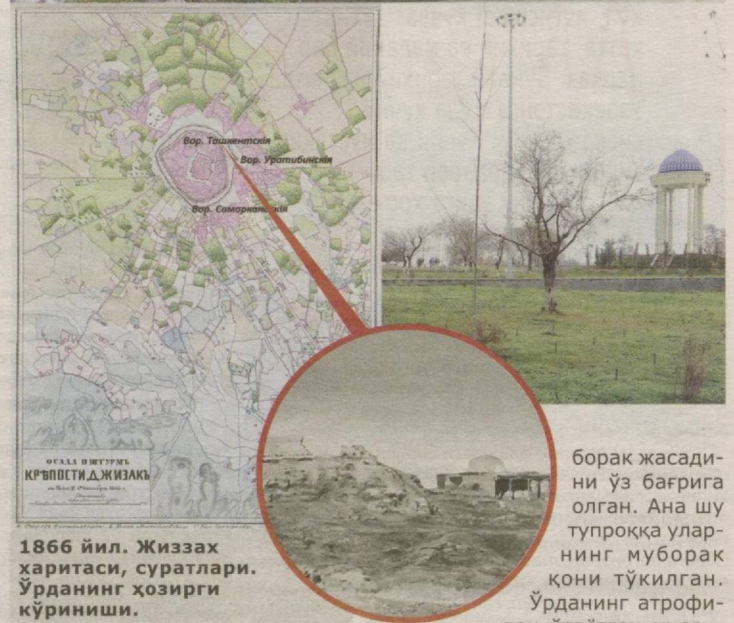
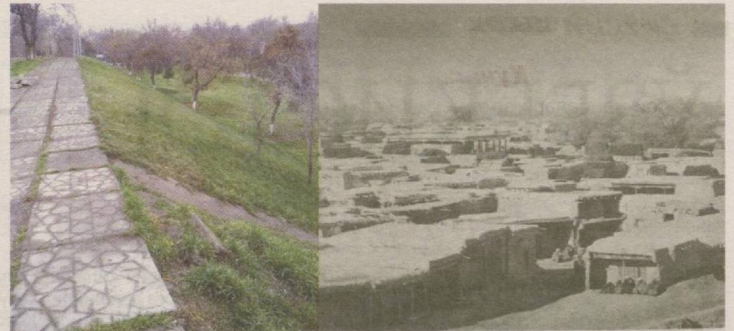
Шаҳарни олиш режалари тузилганидан кейин ваҳшийлиги билан ном таратган офицерлар бошчилигида 16 та рота ва 500 кишилик тўп ротаси қалъадан 13 километр узоқдаги Илоңўтди дарасига келиб жойлашади. Бу тадбир Бухородан келадиган ёрдамни қайтаришга қаратилган эди.

УЧИНЧИ ЖАНГ бўлиши муқаррарлигини билган ҳоким Оллоёрхон шаҳарнинг мудофаа деворларини ўз вақтида қайта тиклаган эди. Истеҳком деворлари 8 ой мобайнида туну кун мустаҳкамланади. Янгидан кўтарилган 3 километр узунликдаги қалъа деворлари олдида чуқур ариқлар қазилади ва сув билан тўлдирилади.

Бостириб келаётган душман кўшинларини яхшироқ кўриш учун қалъа атрофидаги бозор бузилади, дарахтлар кесилади, хандақлар қазилади. Ёғийни тўхтатиш ва улар билан аёвсиз жанг олиб бориш учун ҳамма нарса олдиндан тайёрлаб қўйилади. Ҳимоячилар тасарруфида 10 минг кишилик кўшин, 53 та турли калибрдаги тўп, пулемётлар ва бошқа аслаҳалар мавжуд эди.

ВАЗИЯТ ЖУДА ҚАЛТИС эди. Ҳоким Оллоёрхон генерал Крижановскийнинг шаҳарни топшириш ҳақидаги хатига Бухоро амири Музаффархондан шаҳарни топшириш руҳсатини олгунга қадар ҳужум қилмаслигини сўраб жавоб ёзади.

Ҳужум 15 октябрь кечқурун

1866 йил. Жиззах харитаси, суратлари. Ўрданинг ҳозирги кўриниши.

уюштирилади. Икки колонна аскарлар 4 та рота ва 2 та энгил тўп билан Ўратепа дарвозасига, 4 та батарея турли қуроллар билан қуролланиб, Самарқанд дарвозасига ҳамла қилади. Душман зарбага учраб чекинади, тўплардан отилган ўқлар туфайли қалъада ёнгин бошланади. Ҳоким буйруғига кўра ўт ўчирилиб, зарар кўрган деворлар зудлик билан қайта тикланади. Жанг 16 октябрь куни кечгача давом этади.

ДУШМАН АЙҒОҚЧИЛАРИ тунда қалъа девори тўққиз пахсадан иборат экани ва уни тўп ўқи билан бузиш мумкинлиги ҳақида маълумот тўплайдилар. Шундан кейин Самарқанд ва Ўратепа дарвозалари қаттиқ ўққа тутилади. Қалъа ичидаги қурол-яроғ омбори портлайди. Шаҳар ўт ичида қолади, шунга қарамай ҳимоячилар мардлик намуналарини кўрсатадилар. Деворнинг бузилган қисмидан кириб борган душман билан яккама-якка олишувлар бошланади. Жасадлар тоғдек уюлади.

18 октябрь куни амир кўшинларидан 8 минг, маҳаллий аҳолидан 7 минг киши ҳалок бўлди. Ҳаёт-мамат олишувида Оллоёрхон, Одил додхо, Абдусаттор инок, Жўян тўқсабо, Ҳусайнбий, Искандархон каби лашкарбошилар шаҳид бўлдилар.

Бир неча қозони тўлдирган бу тарих кейинги авлодлар учун ибрат намунасиدير.

БУГУН Жиззах шаҳри марказида Ўрда, деб номланган истироҳат боғи ана шундай тарихни, Ватанни ёвлардан ҳимоя қилишда ҳалок бўлган минглаб жангчи – мард йигитларнинг му-

борак жасадини ўз бағрига олган. Ана шу тупроққа уларнинг муборак қони тўкилган. Ўрданинг атрофидан ўтаётган инсонлар шу жойда бир зум тўхтаб, шижоатда тенгги йўқ боболаримиз жасоратини ёдга олиши ва уларнинг фидойилигини келгуси авлодларга етказиши лозим, деб ўйлайман.

Ватан ҳимоячилари куни. Бутун мамлакат бўйлаб кўплаб тадбирлар ўтказилмоқда, кеча-ю кундуз юрт ҳимоясида турган ўғлонларимизга чуқур ҳурмат-эҳтиром кўрсатилмоқда. Ана шундай кунларда ўқувчиларимга мард боболаримизни эслатаман, уларнинг фидойилиги ҳақида ҳикоялар айтаман.

ШУ ЎРИНДА бир таклифим бор эди. Эл-юрт озодлигини ҳимоя қилишни ўзининг бош амали деб билган қаҳрамон, шаҳид боболаримизнинг руҳини шод этиш, уларнинг фидойилигини, жасоратини ёд этиш, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш мақсадида Жиззах қалъаси – ҳозирги Ўрдани, унинг тевараги ва ичида аҳоли яшаган уйлари имкон қадар қайта тиклаш лозим. Қалъа деворларида ўша давр манзаралари акс этиб, кундалик турмушга, аскарларнинг қурол-аслаҳаларига, мардонавор курашларга оид экспонатлар жой олса, кўп улуг иш бўлур эди. Бу иш барчамизда юртга меҳр ва муҳаббат, садоқат туйғуларини уйғотиш билан бирга, юртимизга келаётган сайёҳларни ҳам бейфарқ қолдирмас эди.

ШОЯД улуг аждодларимиз каби бугунги ёш авлод сафидан ҳам ўнлаб, юзлаб қаҳрамонлар, алломалар етишиб чиқса.

Шахло ОРТИҚОВА,
Жиззах шаҳридаги
16-умумтаълим мактаби
ўқитувчиси

ТАРИХ

Кўчиш

Хитой манбалари ва тарихий адабиётларида Умар Камолиддин Саййид Шамсиддин 1211 йил туғилгани ва унинг номи Сайдянчи, Сайдиянчи, Сайтянчи, Умаэр шаклида, унинг бобоси Саййид Шамсиддин Бухоронинг катта амалдори бўлганлиги қайд этилган. Чингизхон қўшинларининг Туркистонга ҳарбий юришлари якунланганидан сўнг Умарнинг отаси Камолиддин ўғли билан

«Мамлакатимизда Юань сулоласи (1280 – 1368) ҳукмронлик қилганида, Умар Камолиддин Саййид Шамсиддин машҳур сиёсатчи ва иқтисодчи сифатида танилган. У ва унинг болалари, набиралари Юннан ўлкасининг (ҳозирги ХХРнинг жанубида) сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳаётини ривожлантиришга, миллатлараро иттифоқни мустаҳкамлашга улкан ҳисса қўшган. Хитойда ислом динининг ривожланишида ва тунгон миллатининг улғайишида уларнинг тутган мавқеи катта бўлган».

Ян Хуэйчжун,
Хитой тарихчиси

КАМОЛОТЛИ ХОН – СЯНВАНГ

Хитойда яшаб, унинг тарихдан жой олган Умар Камолиддин Саййид Шамсиддин ҳақида

ҳозирги Хитойнинг шимолий вилоятларига олиб кетилади. Етарли даражада ҳарбий салоҳиятга эга бўлган Камолиддин у ерда касалликдан вафот этади.

Аввал соқчи, кейин ҳоким

Болалигидан зийрак, илм ўрганишга иштиёқи баланд бўлган Умар Камолиддиннинг қобилиятини сезган мўғуллар унга эътибор қаратиб, ёшлигиданоқ сарой соқчиси «сувей» унвонини берадилар. Чингизхоннинг биринчи хотинидан туғилган ўғли Ўқтойхон ҳоқон этиб тайинланганидан сўнг у Цзин хонлигига қарши вақтинча тўхтатилган уруш-ни бошлаб, 1232 йил хонликни батамом бўйсундиради. Бу даврда мўғуллар қўшини таркибидан бўлган Умар етук ҳарбий ва сиёсатчи бўлиб шаклланган эди. Еш бўлишига қарамай, Ўқтойхон Умар Камолиддинни ҳозирги Монголия ҳудудидаги Фэн, Цзин, Юн каби вилоятларга, кейинроқ Тайюань, Пиньян вилоятларига ҳоким этиб тайинлайди.

Тахта Мункэхон (Мангхон) ўтирганидан кейин у Умар Камолиддинни забт этилган вилоятларни идора қилиш ишларига жалб этади. Умар Талохун исмли амалдор билан маъмурий ишлар билан шуғулланувчи олти вазирликни ташкил этиш жараёнида сиёсий ва давлат қурилиши ишларида юксак қобилият эгаси эканлигини кўрсатади. Шундан кейин у Пекин ҳокими этиб тайинланиб, хизмати учун «бош назоратчи» унвони билан тақдирланади.

1258 йил Жанубий Сунг сулоласига қарши урушда Умар Камолиддин Мункэхон қўшинининг таъминотини бошқарган, манбада ёзилишича, у бирор камчилиқка йўл қўймай, олқишларга сазовор бўлган.

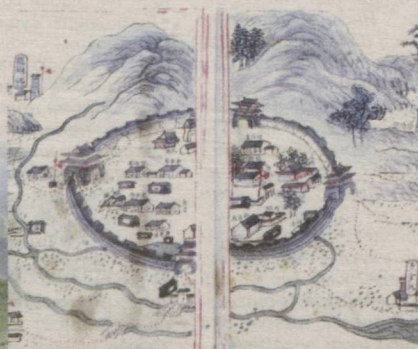
1262 йилдан бутун мамлакатнинг молия ишларига раҳбарлик қила бошлаган Умар муомаладаги пулнинг ҳажмини чеклаш ва узоқ давр пулнинг қўлматини бир хил ушлаб туриш вазифасини муваффақиятли бажарди.

Хоннинг сиёсий маслаҳатчиси

Давр ўтиб, Чингизхоннинг набираси Хубилай тахтага эга чиқди. У Хитойни 10 вилоятга бўлиб, Пекинни маъмурий ва ҳарбий жиҳатдан бошқаришни Умар Камолиддинга топширди. 1264 йилда Хубилай уни сиёсий маслаҳатчи ўринбосари этиб тайинлайди. Бу анъанга зид эди, чунки ушбу лавозимни фақат хоннинг ўғиллари эгаллаши мумкин эди. Бу ҳолат Умарнинг нечоғли билим, тажриба ва салоҳиятга эга бўганлигини кўрсатади.

Бошқа муносиб одам йўқ

1267 йилда Юннан ўлкасининг кичик хони, Хубилайнинг бешинчи ўғли Хугэчи нотинчлик ва ҳокимият учун бўлган курашларнинг қурбони бўлади. Маҳаллий аҳолининг мўғулларга қарши ҳаракатлари авж олган ана шу даврда ўлкада тинчликни ўрнатишга юборилган амалдорлар

вазифани бажара олмайди. Хубилай бу вазифани

фақат Умар Камолиддин билан бажара олади, деб ўйлайди. Умар сафарга отланиши арафасида Хубилай унга бу вазифанинг топширилиши сабабини бошқа муносиб одам топилмагани билан изоҳлайди.

1274 йил Юннан ўлкаси ҳокими этиб тайинланган Умар атрофига ўлкани яхши билладиган одамларни тўплайди. Халқ ҳаётини, урф-одатларни ўрганади, қўшинни қаерларга жойлаштириш, қайси жойларга ҳарбий истеҳкомлар қуришни аниқлаб, ўлканинг ҳарбий харитасини тайёрлайди. Юннанликларни итоатга келтиришда масалани тинчлик йўли билан ҳал қилишга интилади. Атрофидоғлар «нега урушдан кўрқмайман, менинг кўрқадиганим халқнинг кўп талафот кўришидир... ҳоқон мени одам ўлдиришга эмас, халқни итоат қилдиришга юборган», дейди.

Ислоҳотчи

Амалдорлар устидан қаттиқ назорат ўрнатган Умар Камолиддин олти йилда Юннан ўлкаси ҳаётини изга туширади, Хубилайнинг ишончини оқлаб, халқнинг меҳрини қозонади. Жумладан, қаровсиз ерларни деҳқонларга бўлиб беради, сув иншоотларини барпо этади, солиқларни энгиллаштиради, пул муомалаларини тартибга солади, мактаблар очади, маъмурий тузумни такомиллаштиради, йўллар ва карвонсаройлар барпо этади.

Умар Камолиддин Юннанга келгунча бу ерда мактаб йўқ эди. У илк бор 1276 йилда Шанчан вилоятидаги Ухуашан деб номланган тоғли ҳудудда мактаб қурдиради ва харажатларни қоплаш учун икки гектардан ортиқ ер ажраттади. Шундан кейин Дали, Чушюн, Шючинда ҳам мактаблар очган. У ташкил этган шифохона ва дорихоналарда камбағаллар ва ночорлар бепул даволанар ва уларга дори-дармонлар тарқатиларди.

Юннандаги илк расадхонани ҳам Умар Камолиддин барпо этган эди. Конфуцийга эътиқод қилувчиларни ҳурмат қилиб, Конфуций ибодатхонасини қайта қурдиради. Шу каби ишлар туфайли Юннанда илм-фан, техника, астрономия, қонуншунослик, таъбаот ривожланади.

Бухоролик ҳоким Умар Камолиддин Саййид Шамсиддин Юннанда ислом динини тарғиб

етишга ҳам эътибор қаратиб, масжидлар, диний мактаблар қурдиради.

Бизга қанча солиқ тўлайсизлар?

Умар Камолиддин Саййид Шамсиддиннинг вафотидан чорак аср кейин Бирмага кетаётиб, Юннан ўлкасида тўхтаб ўтган Хитой элчиси Чжан Хунг хотира дафтариغا қуйидагиларни ёзиб қолдирган:

«Бир куни Умар Камолиддин деҳқонлар билан суҳбатлашаётганда:

– Агар биз сизларнинг мушкулингизни осон қилиб, ер ҳайдаш учун мол, экиш учун уруғ ва бошқа нарсалар берсак, 1 мў ердан (15 мў – 1 гектар) қанча ҳосил олишингиз мумкин? – деб сўрайди.

– 2 дандан (120 килограмм) ҳосил оламиз, – деб жавоб қайтаради деҳқонлар. Умар Камолиддин яна сўрайди:

– Бизга қанча солиқ тўлайсизлар?
– Ҳосилнинг ярмини топширамыз, – дейди улар. Буни эшитиб:

– Йўқ. Унда сизлар қийналиб қоласизлар, биздан олган молларингиз нобуд бўлса, ўрнига мол сотиб олиш, асбоб-ускуналар синса, уларни таъмирлаш лозим бўлади. Буни ҳисобга олдингларми? – дейди Умар. Бундан хурсанд бўлган одамлар:

– Майли, ҳосилнинг учдан бирини топширамыз, – дейишади.

Умар Камолиддин буни ҳам деҳқонлар учун оғир кўриб:

– Йўқ, бу ҳам оғир бўлади. Агар шундай ҳажмда солиқ тўлаш анъангага айланиб қолса, сизлар рози бўлсангизлар ҳам келажақда болаларингиз ва кейинги авлодларингиз норози бўлиб, ҳукуматга қарши чиқиши мумкин... Биз сизлардан ҳосилнинг 10 дан бир қисмини оламиз, хоҳласанглар дон ёки пул билан ҳам тўлашингиз мумкин, – дебди ва сўзи устидан чиқибди.

Шундан бери халқ Умар Камолиддиннинг бу яхшилигини мамнуният билан оғиздан туширмайдиган ва учраган одамга бу ҳақда айтадиган бўлишиди».

«Камолотли хон»

Умар Камолиддин 1279 йил 69 ёшида касаллик туфайли Куннинг шаҳрида вафот этади. Марҳумларга исм қўйиш одатига кўра, унга «Камолотли хон» – «Сянванг» номи берадилар. Куннинг шаҳрининг шимолий дарвозаси ёнида жойлашган қабри юннанликлар учун зиёратгоҳга айланган.

2004 йил 7-10 март кунларида Юннан маркизи Куннинг шаҳрида Умар Камолиддин Саййид Шамсиддин ҳаёти ва фаолиятига бағишланган биринчи халқаро конференция ўтказилиб, анжуман материаллари тўплам сифатида чоп этилди.

Умар Камолиддиннинг аждодлари ва авлодлари ҳақидаги маълумотларни Хитойнинг расмий тарихлари, энциклопедиялари, луғатларида ва ҳатто турли даврларда ёзилган шажараларда ҳам учратиш мумкин. Унинг авлодлари ва машҳур денгизчи Махмуд ҳақида газетамизнинг кейинги сониди ўқийсиз.

Фурқат ЭРГАШЕВ тайёрлади.

МУЛОҲАЗА

МУКОФОТ ЎЗИНИ ОҚЛАЯПТИМИ?

2000–2019 йиллар давомида мазкур мукофотга сазовор бўлган қизларнинг сони 311 нафарга етди, уларнинг 71 нафари адабиёт, 66 нафари маданият, 62 нафари санъат, 29 нафари фан, 49 нафари таълим, 30 нафари спорт ва 4 нафари эса жамоатчилик йўналишидадир. Хўш, бугунги кунда мазкур мукофот совриндорлари қаерда? 311 нафар қизнинг қанчаси жамиятимизда фаол? Нима учун давлат мукофотининг қадри юксалиш ўрнига, танқидий фикрларга сабабчи бўлмоқда?

Еттинчи осмонда юрган қизлар

Ижтимоий тармоқларда баҳс-мунозараларга сабаб бўладиган мавзуларнинг бири бу «Зулфия»чи қизлар қаерда, ушбу давлат мукофоти ҳаққонийми каби саволлар доирасида бўлади. Аксарият тармоқ фойдаланувчиларининг мазкур мукофот ҳақидаги фикрлари салбий эканини кузатамиз. Тан олиб айтиш кераки, совриндор қизларнинг ҳаммаси ҳам бугун ижтимоий ҳаётда фаол эмас. Халқимиз танийдиган, эътироф этадиганлари жуда кам. Аммо мукофот мутлоқ истеъдодли бўлганлиги учун эмас, балки нисбий истеъдодлиги учун берилди. Мукофотнинг имтиёзлари кўп, шунинг учун мазкур мукофот қизлар ўртасида чинаккам жанг майдони десак, муболага бўлмайди. Ким олғир-у, ким пешқадам. Охириги йилларда Республика Хотин-қизлар

Машҳур актёр Чарли Чаплиннинг қизига ёзган мактублари қулоғингизга чалингандир балки. У қизига шундай ёзади: «Қизалогим, сен жаҳонни ларзага соладиган актрисасан. Кун келиб бундан ҳам юқори марраларни забт этасан. Аммо ўшанда ҳам эсингдан чиқарма, сен саҳнада ўйнасанг, чекка-чекка кишлоқларда, тупроқ кўчаларни чангитиб юрган қизларнинг орасида сендан ҳам чиройли роль ўйнайдиганлари бўлади. Сен саҳнада ўйнасанг, улар ялангоёқ ой нурида ўйнайдилар. Сендан чиройлироқ ўйнайдиган шу қизлар тақдир сабаб, одамлар назаридан четда бўлади».

қўмитаси томонидан Зулфия номидаги Давлат мукофотининг нуфузини ошириш мақсадида амалий ишлар қилинаётган бўлсада, замонавий медиа маконда узатилаётган ахборотларни тўхтатиб бўлмайди. Аксарият тармоқ фойдаланувчилари «Зулфия»чи қиз деганда қўли кўксига, баландпарвоз гапирадиган, эришган ютуқларини кўз-кўз қилиб, камчиликлар ҳақида айтишга жасорати етмаган қизлар кўз олдига келишини таъкидлашади.

Ижтимоий тармоқларда фаол блогер, таҳлилчи Нурбек Алимовнинг қуйидаги фикрлари фойдаланувчилар томонидан кўп вақтда баҳс-мунозараларга сабаб бўлди.

«Ҳеч эътибор берганмисиз, Зулфия номидаги Давлат мукофотини олганларнинг аксарияти ўзгача бир оламда яшайдиган қизлар бўлишади. Уларни «Амели» фильмидаги машҳур француз актрисаси Одри Тотунинг қахрамонига ўхшатаман. Мукофотни олган қизлар дунёни бошқача рангларда кўришади. Қанийди, мен ҳам дунёни уларнинг кўзи билан кўра олсаядим... Ҳаммаси

конвейердан чиққан бир хил роботларга ўхшайди... Инсонда интеллект чиройли гапириш билан белгиланганда тўйдаги бошловчилар бугун фан доктори бўлишармиди...

Нега Зулфиячи қиз деганда Мария Кюри ёки Маргарет Тэтчер каби ўта интеллектуал аёлларни кўз олдимга келтира олмайман? Фақатгина транс ҳолатига тушгандай кўзлари ярим юмук, бошларини чайқаб баландпарвоз гаплар билан шеър ўқийдиган, кимнидир улуғлаётган қизлар ёдимга келаверади? Улар ҳар қандай мавзуда гапира олишади, Британия парламентаризмининг тарихи ёки термодинамикада ички энергиянинг роли мавзусида, албатта, икки соат гапира олишади. Фақат бу мавзу ҳам биринчи қатордан кейинроқ кимгадир мадҳоҳлик қилиш-у, йўқ нарсаларни мақташга ўтиш билан яқун топади. Ўзи ёшгина қизалоқ, аммо буюк демагог.

Баландпарвоз гаплар даври тугади, ТВга интервью бераётганингда иллюзиядаги яратиб берилардан оқилона фойдаланиш ҳақида эмас, яратилмаётган шароитлар ҳақида гапириш пайти келган бўлса-да, сен нега ўзгармайсан, қизалоқ?»

15 ёки 17 ёшли қизнинг Давлат мукофотига эътироф этилиши, ундан Мария Кюри ёки Маргарет Тэтчер каби интеллектуал салоҳиятга эга аёллар бажарган хайрли ишларни кутиши табиий ҳолат. Аммо масаланинг бошқа бир томони бор. Бу мукофотнинг мақсади аслида хотин-қизларни рағбатлантириш, уларнинг жамиятда фоллигини ошириш, гендер тенглигини таъминлаш учунлигини унутмаслигимиз керак. 15 ёшли қизни 40 ёшида сиёсат майдонига дадил қадамлар билан қилиб, ўз сўзини айтган Маргарет Тэтчер билан солиштиришнинг имкони йўқ. Ахир уни дунё 40 ёшдан ўтгандан кейин таниди, тан олди, унгача бу исми ҳеч ким билмас эди. Энди буй кўтарган ниҳолдан дарҳол мева беришни кутмаганимиз каби,

Дугоналар бормисиз, омонмисиз?..

«Зулфия»чи қизлардан ҳам бирданига оламшумул кашфийларни кута олмаймиз. Аммо бу билан уларни танқид қилмаслик керак, деган фикрдан анча йироқдаман.

Мукофот ўзини оқлаяптими?

Адабиётда ўз овози бор, шеърлари орқали халқимиз меҳрини қозонган, Зулфия номидаги Давлат мукофотининг дастлабки соҳибаларидан бири, «Дугоналар» журнали бош муҳаррир ўринбосари Гулжамол Асқарова билан мазкур мукофот ва совриндор қизлар ҳақида сўхбатлашдик.

Зулфия номидаги Давлат мукофоти нечоғлик ўзини оқлаяпти? Совриндор қизлариниз ижтимоий ҳаётда қанчалик фаол?

— 1999 йили «Аёллар ва болалар» йилида мамлакатимиз Биринчи Президенти томонидан жамоат арбоби, шоира, ўзбек аёлининг тимсоли бўлган Зулфияномига Давлат мукофоти таъсис этилди. Шу пайтлар биз 20 ёшли қиз эдик ва мукофотни ижтимоий ҳодиса сифатида қабул қилдик. Шу давр ичида улар орасидан депутатлар, номдор стипендия соҳиблари, жаҳон чемпионлари ва фан докторлари чиқди.

Аммо аҳоли ўртасида «Зулфия»чи қизлар деганда қўли кўксига, баландпарвоз оҳангда шеър ўқийдиган қизлар кўз олдиларига келиши нотўғри ҳолатдир. Ижтимоий тармоқлардаги баъзи фикрлар диллимизни хира қилади. Нега доим мукофот олган қизларни танқид остига, йўқ, танқидий десам хато бўлади, ҳақоратли сўзлар билан сийлашади?! Ахир улар ҳам мамлакатимиз оддий қизлари. Улар бошқа сайёрадан эмас. Худдики, уларнинг хато қилишга ҳаққи йўқдек туюлади. Лев Толстойнинг «Ҳамманинг хато қилиш ҳуқуқи бор» деган сатрларини эсга олиш жоиз. Масалан, адабиёт йўналишида 70 нафар қиз совриндор бўлган бўлса, улардан 7 нафари зўр адиб бўлиб етишса, катта ютуқдир. Негаки ҳамма замонда ҳам минглаб шоир-ёзувчилар чиққан бўлса, улардан саноклисинга тарихдан, адабиётдан жой олди. Ҳар асрнинг ўз адиблари бор.

Масалан, «Зулфия»чи қиз кўзини юмиб шеър ўқиса ҳам, кўзини очиб шеър ўқиса ҳам танқид остига учрайди. Нега айнан мазкур мукофот совриндорлари ҳақида фикрлар салбий?!

Мукофотнинг масъулиятини ҳис қилмаган, оқлай олмаган қизларимиз бор, буни тан олишимиз керак. Оилавий шароити сабаб ижтимоий фаол бўлмаган қизларимиз йўқ эмас. Ахши биланми, ўзбек аёли учун биринчи ўринда бў-оила. Қандай қилиб улардан оилани ташлаб, мукофотни оқла-

шинг керак, деймиз. Аслида шу қизлар ҳам уйда бўш ўтирмайди. Оддий мактаб ўқитувчиси бўлиб ишласа-да, ўқувчиларини фан олимпиадаларига тайёрлашади.

Мукофотга номзод қизларнинг республика босқичига ҳужжатлари йўқолиб қолишини кўп эшитамиз. Гўёки ўша ҳужжати йўқолган қизнинг ўрнига, олдиндан «тайёрланган» қиз ўтиши керакдек..

— Бу гапларни эшитиб, хафа бўлман. Республика босқичига минглаб ҳужжатлар келади, улардан нари борса бир-иккитасиники йўқолиши мумкин, аммо бу атайлаб ташкиллаштирилмайди. Аммо мукофотни ололмаган айрим қизлар ҳужжатларим йўқолди, дея тўхмат қилишади ёки мени атайлаб йиқитишди дейишади. Ўша қизларга маслаҳатим, айтган гапингизни аниқ исботи билан келтиринг, бўлмаса, эртага мукофотни олган пайтингизда уялиб қолишингиз ҳеч гап эмас.

Мукофотнинг имтиёзларига тўхталадиган бўлсак, тўғри, мукофотни олган қизлар республикамиздаги ўзи хоҳлаган олий ўқув юртига имтиҳонсиз ўқишга қабул қилинишади. Ижтимоий тармоқларда шу имтиёзни олиб қўйиш кераклиги, шунда шаффоф ўтказиш мумкинлигини айтишади. Бу фикрга мутлоқ қаршиман. Гендер тенглиги эндигина кучга кириб, хотин-қизларимиз сиёсий майдонга дадил қадам ташлаётган пайтлари, улардан шу имтиёзни ҳам олиб қўйсак уятли иш. Биринчидан, республикамизда олий маълумотли хотин-қизлар сони кам, иккинчидан мазкур мукофотга номзод қизлар фақат шу имтиёз учун ҳужжат топширишмайди.

* * *

Қорақалпоғистоннинг олис туманларидан бири Тахтакўпир туманининг оддий қишлоқ қизиман. Болалигим Бўршитоғдек қадди баланд тоғлари, тоғларга талпинган Қаратеранг кўлининг тўлқинларида ўтган. Ота-онам ҳам оддий инсонлар. Уларнинг сандиғида на ортиқча сақлаб қўйган пули, на тиллалари бор эди. Оиламизнинг бойлиги ота-онам ёшлигидан тўплаган китобларидир. Шу китобларни ўқиб, адабиётга меҳр қўйдим. Илк шеърий тўпламим нашрдан чиқди. Турли республика танловларига қатнашдим. Совринли ўринларни эгалладим. Шеърларим Туркманистон ва Қозғистон нашрларида ҳам босилди. Адабиётга қизиқиш қишлоқдан-шаҳарга етаклади. Мазкур мукофотга ҳужжат топширдим ва ўн етти ёшимда мукофот соҳиби бўлдим. Орадан йиллар ўтдики, аммо мукофот масъулиятини, у бизга келажакимиз учун қарзга берилганини унутганим йўқ. Бу маколани ёзиш ҳам осон бўлмади. Чунки икки томон бор эди. Бири мукофот совриндорлари, иккинчи томон бу — халқимизнинг фикри. Бир нарсани ўзимга кўп таъкидлайман: «Бу қиз мукофот совриндори, деган гап билан мукофотнинг ҳақиқий эгаси экан, деган фикрлар ўртасида осмон билан ерчалик фарқ бор». Ҳар бир қизга мукофот насиб қилсин, совриндорларга эса халқ меҳрини қозониш.

Айжамал ЖОЛДАСБАЕВА,
Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳиби

ТУРМУШ ЧОРРАҲАСИ

ҲАЁТ ТОМЧИЛАРИ

«ТОРАК КАСАЛИ»

– Раҳмонжон, нега қўлларинг ичи кўқарган, айниқса кафтинг кўм-кўк, – нонушта пайти Мухтасар опа ўғлининг қўлларига ҳайрат билан қаради. – Ё кеча мактабнинг бирор нарса бўядингми?

– Йў-ўқ, – қўлини биринчи марта кўриб тургандек кафтига термилди йигитча.

– Бўёқ ишлатмаган бўлсанг, унда бу ранг қаердан келди?

– Билмадим... – қўлларидан кўзини узмай ўйчан жавоб қайтарди у.

– Эрталаб юз-қўлингни ювганингда наҳот шуни кўрмаган бўлсанг?

– Эрталаб қўлимда ҳеч қандай ранг йўқ эди, назаримда.

– Бирор жойинг оғримаяптими ишқилиб? Балки...

– Намунча болани сўроқ қилдинг, чойини ичиб олсин, – она-боланинг суҳбатига аралашди Шакарбек ака. – Нам қўли билан бирор нарсани ушлаган бўлса, ранги қолгандир. Яна озгина саволга тутсанг, мактабдан кеч қолади.

Эрининг жўяли эътирози Мухтасар опада кўтарилди келатган ваҳимага сув сепгандек бўлди, жим қолди. Кўз олдидан ўғлига тегишли сочик, чойшаб, пайпоқ, дастрўмол... бир-бир ўта бошлади: «Қайси бирининг кўк ранги Раҳмонжоннинг қўлида қолди экан?»

Нонушадан сўнг, кундан-кун бўйи чўзилаётган, қадди-басти тик ўғлининг орқасидан меҳр ила термилиб, «янги олиб берган шимим боламга бирам ярашибди», севиноб қўйди она.

Раҳмонжон мактабдан кайфиятсиз қайтди. Онасининг эрталабки ваҳимаси унга ўтгандек, гўё.

– Ая, негадир қўлимдаги кўқариш кетмаяпти. Совунлаб ювиб кўрдим, роса артдим, йўқ бўлади-ю бирпас туриб яна аввалги ҳолига қайтади.

– Эрталаб кўнглим ғаш бўлганди-я, тезда бунинг тагига етиш керак, – ўғлининг қўлларини астойдил кўздан кечириб бошлади Мухтасар опа. – Ростдан ҳам ҳеч еринг оғримаяптими?

– Йўқ, фақат чарчаяпман.

– Ҳолим қурияпти, дегин, – ваҳиманинг уясига айланган она. – Сиқилма, болам, ҳозир даданга кўнгироқ қиламан, дўхтирга олиб боради. Ўзи қўлларинг кейинги пайтларда кишин-ёзин терлайдиган бўлиб қолганди. Қачон қарама-муздек, бунда бир гап бор. Нима бўлгандаям дарднинг олдини олган яхши.

Текширишлар бошланиб кетди. Қўл, оёқ, бош, ўпка, жигар, буйрак, ошқозон... Тиббий аппаратлар, турли хил таҳлиллар, бир-бирдан тажрибали шифокорлар... Не ажабки, қўли ҳамон кўқариб турганига қарамай, юрагининг бироз тез ураётганини ҳисобга олмаганда, йигитча соппа-соғ.

– Текширувларда юзага чиқмаган бўлса-да, қўл ичининг кўқариши юрак хасталигидан бўлиши мумкин, – хулоса қилди шифокор. – Буни фақат жарроҳлик орқали аниқласа бўлади.

– Юрагини операция қиласизларми? – ҳуши бошидан учди Мухтасар опанинг. – Ахир... ахир у жуда ёш-ку!

– Аяси, ўзингни қўлга ол, ҳали ҳеч нарса аниқ эмас, – хотинига далда берди Шакарбек ака. – Шундай бўлган тақдирда ҳам, ёш организм ҳар қандай касални енга олади. Бу ваҳимада ўғлинг қолиб, ўзинг касал бўлиб қоласан.

Бироқ хотинига таянч бўлиб турган оила бошлигининг аҳволи ҳам аёлиникидан яхшироқ эмасди. Аммо унинг руҳан чўкишга ҳаққи йўқ. Ахир ўн еттига кирган ўғлининг саломатлиги, демакки келажаги ҳақида сўз боряпти. У ота сифатида тўғри қарор чиқариши лозим.

– Юрак хасталиги билан ҳазиллашиб бўлмайди. Уни вақтида бартараф этиш керак. Сиз шу соҳанинг малакали шифокори-

сиз, нима десангиз, шунга риоя қиламиз.

– Ҳаммаси яхши бўлади, – ота-онага далда берди шифокор. – Ўғлингизни операция кунидан бир ҳафта аввал шифохонага ётқизиб, таҳлил текширувлари ўтказамиз. Бу жарроҳликдан олдин бажарилиши шарт бўлган амаллар. Кейин операция учун...

Оилада нотинчлик бошланди. Буви-бободан тортиб, амма, хола, тоға... ҳамма эр-хотинга таянч бўлиш учун жам бўлган. Ҳаммада ҳар хил фикр:

– Ёш йигитни тифнинг тагига ётқизгандан кўра, табибларга-ям бир кўрсатиш керакмиди...

– Табибларингиз нима ҳам қиларди, турли гиёҳлар билан юракни қувватлантириши мумкин. Жарроҳлик бутунлай бошқа нарса.

– Тўғри, дўхтирларнинг айтганини қилган маъқул.

– Ҳа-а, нима бўлгандаям эр-хотинга қийин. Боланинг дардида иккиси ҳам афтодаҳол. Ёнида таянч бўлишимиз керак...

Нуринсо хола эса санокли кунлардан сўнг жарроҳлик столига ётадиган набирасини кузатиш билан овора. «Ранглари тоза, ҳаракатлари дадил, – кўнглидан ўтказди онахон. – Қандай қилиб юраги касал бўлиши мумкин? Қўли терлаб турар экан. Қўл жонвор доим шимининг чўнтагида бўлганидан кейин терлайди-да. Шу ода-

ти ёмон экан, уришиб қўймасам бўлмайди».

– Раҳмонжон, полвоним, ёнимга ўтир, сен билан бир гаплашай.

Телефонда қўшиқ эшитиб турган йигитча истамайгина бувисининг ёнидан жой олди.

– Нега иккала қўлинг доим чўнтагингда, болам?

– Одатланиб қолганман-да, бувижон.

– Қўлинг кўп терлайдими?

– Ҳа.

– Ҳаво совуқ бўлгандаям майли эди. Шундай иссиқда қўл чўнтакда бўлгандан кейин терлайди-да. Қани, кафтларингни оч, бир кўрай.

Раҳмонжон чўнтагидан қўлини чиқариб, бувисига кўрсатди.

– Вой-бў, қўлларинг кечагидан ҳам кўқариб кетибди-ку! – ҳайратда қолди Нуринсо хола ва бир нарса эсига тушгандек, – Шиминг янгими? – сўради набирасидан.

– Ҳа, аям олиб берди, ярашибдими, бувижон? – йигитча ўрнидан туриб, астойдил айланиб бувисига мақтанди. – Менга ёққани учун доим кийиб юрибман.

– Қани, чўнтак астарини ташқарига чиқар-чи.

Раҳмонжон шимининг кўм-кўк астарини ташқарига чиқарди. «Қари билганини пари билмас», деганларидек, йигитчанинг «юрак хасталиги» сабаби аён бўлди...

МЕҲНАТ «ЎҒРИТЧА» ҚўЛЛАРИМ

Ўғрилик кўпчилик учун ёт нарса бўлиб, жирканч иллат саналади. Шу сабаб, бу одат камдан-кам одамларда учрайди. Чунки кимдир ўғрилик билан қўлга тушдими, ерпарчин бўлган шаъни қайта тикланмайди. Умрининг охиригача «ўғри» деган ном билан ўтади. Қаерга қадам қўйса, одамлар уни ҳурмат билан эмас, ҳадик билан қарши олади.

Аммо ўзингиз билмаган ҳолда қўлларингиз ўғрилик қилса-чи? Шунақаси ҳам бўладими, дейсизми? Албатта. Бу бир эмас, икки-уч марта бошимдан ўтган савдо. Эшитинг: менга хизмат сафари учун сифатли, ихчам, чиройли йўл сумкаси керак бўлиб қолди. Бозорга отландим.

Ҳамма турдаги сумкалар жой олган катта ойнаванд дўкондаман. Унинг ичидаги пойидан шифтига қадар жойлаштирилган ранг-баранг сумкаларни кўриб, кўзингиз қувнайди, ақлингиз шошади. Икки томонлама кириш эшиги ўрнатилган дўкон харидорлар билан тўла. Алпомишдек уч азамат савдо қилиш баробарида кирган-чиққанларни назорат қилиб турибди. Бозор ўғрисиз бўлмайди, деганларидек, ҳушёр бўлган яхши-да.

Харидорлар қаторида мен ҳам сумка танлашга тушдим. Биттаси жуда ёқди, чиройли, замонавий. Бирок бироз кичик ва ўта қиммат. Шунда сотувчи йигитлардан бири ёрдамга келди.

– Келинг, опа, қандай сумка керак? Бизда истаган тур, истаган нархингиздаги топилади.

– Менга... – мақсадимни баён қилдим.

У сумкаларнинг таъриф у тавсифини жойига қўйиб, эринмай бирма-бир кўрсата бошлади. Бири катта, бири кичик, бирининг ранги... хуллас, бирортаси кўнглимга маъқул тушмади. Лекин сотувчининг шунча вақтини олганимга яраша шу ердан савдо қилмасам бўлмайди, виждоним қийналади. Қиммат бўлса-да, биринчи кўрган сумкани олишга қарор қилдим. Аммо у жойида йўқ эди. «Сотилган бўлса керак», ўтди хаёлимдан. Ночор минг бир узр билан у ерни тарк этдим, дўконлар оралаб кетдим.

Ва ниҳоят бир дўконда дидимга яраша сумка учради.

– Мана буни кўрсатиб юборинг, – сотувчига юқорида илиниб турган сумкани кўрсатгани қўл чўздим-у, қотиб қолдим. Не кўз билан кўрайки, қўлимда биринчи кирган дўконимдаги қиммат сумка турарди. «Вой-ой...» дея шошилганча сумкани қайтариш учун ортга қайтдим. Уч нафар Алпомишнинг кўзи қаерда эди, билмадим. Ҳарқалай менинг «ўғригина» қўлларим ҳаммасини доғда қолдирганди.

Зулфия ЮНУСОВА

КЎНГИЛГА ТАШРИФ

Маҳаллаларда армияга йўл олаётган йигит элга ош бериб, хизматга кетишини нишонлайди. Зеро бугун армияга бориш – шараф. Ҳамма йигитга ҳам насиб қилавермайдиган омад. Авваллари армияга бормаслик учун қочиб юрганлар, ўзини касалга солганлар кўп бўлган экан. Бу ўша давр киноларида ҳам акс этган, китобларда ёзилган. Ҳозир эса хизматга бориш учун йигитлар махсус тайёргарлик кўради. Бугунги суҳбатдошимиз «Дўстлик» ордени соҳиби, таниқли rassom Анорқул Бойбеков ўз даврида шундай машаққатли йўлни босиб ўтган инсонлардан бири. Суҳбатимиз давомида ижодкорнинг армия билан боғлиқ хотиралари билан ўртоқлашдик.

– Анорқул ака, аввало ҳарбий хизматга чақирилган даврингизни эслайсизми?

– Эслайман, лекин жуда катта оғриқ билан, азоб билан эслайман. 1986–1988 йиллар эди. Самарқандга йўл олдик, кейин Ашхободда тайёрлов курсида ўқидик. Хизматни Афғонистоннинг Қобул, Қандаҳор вилоятларида ўтадим. Аини 18–20 ёшдаги қирчиллама йигит ёшидамиз, умрида уруш кўрмаган йигит учун оловли уруш ўчоғи қаттиқ таъсир қилган.

– Афғонистонга кетаётганингизни билганмисиз?

– Билмаганмиз. Ашхободга борганимиздан кейингина қаерда хизмат қилишимизни айтишган. Қаерда бўлмасин, хизмат қилиш бурч эди. Афғонистонга боришимни аввалроқ айтишганда ҳам қайтмаган бўлардим. Чунки ўзбек деган номим бор. Ор, номус, ғурур тушунчалари бизнинг миллатимизда қанчалик улуғлигини биласиз. Қолаверса, армияга бермаган йигитга оталар қизини бермаган. «Айби борга берадиган қизим йўқ», деб қаттиқ туриб олишарди. Хизматга борган йигитнинг ҳурмати доим бошқача бўлган.

– Таниқли rassomсиз, ижодкор одамнинг уруш кўриши санъатига қай даражада таъсир қилади. Санъат одамни қутқарадими?

«КАРТИНАЛАРИМДА УРУШНИ ТАСВИРЛАГИМ КЕЛМАЙДИ»

– Санъат – илоҳий неъмат. У мени ҳаётдан завқланишга, ҳамма нарсдан гўзаллик топа олишимга сабабчи бўлган. Асарларимда ҳам урушни тасвирлагим келмайди. Оғриқлар жонланади. Инсонни гўзаллик қутқарса, санъат қалбни тарбиялайди.

– Фарзандингиз ҳам армияда хизмат қилган. Сизнинг даврингиздаги хизмат билан ҳозирги армиянинг фарқини нималарда кўрасиз?

– Ҳа, ўғлим Адҳам Шерқулов 2014 йилда

ҳарбий хизматни ўтаб қайтди. Кўнглимиз тўқ, қувонч билан юбордик. Мен армияга кетаётганимда уйга қайтиб келишим аниқ бўлмаган, биз билан кетган кўпчиликнинг уйига темир тобут келган. Хизмат тугаб, Ватанга қайтаётганимизда Сурхондарёга бориб халқ вакиллари, оиламиз кутиб олган. Кўзимизда ёш билан дийдорлашганмиз. У давр билан ҳозирги шароитларни солиштириб ҳам бўлмайди. Мен ҳозирги аскарларга ҳавас қиламан. Ҳозирда ўғлим Олим Хўжаев номидаги мусиқали драма театрида бош rassom бўлиб ишляпти. Яқинда Корейнинг Сеул шаҳрида халқаро кўргазмаси бўлиб ўтди. Армиядан қайтганимда ишга киришиб кетишим бироз қийин бўлган. Армияда кўрган кўнглисиз воқеалар ором бермаган.

– Ҳарбийларга аталган сурат ҳам ишлаганмисиз?

– Бу йил Ватан ҳимоячилари кунига бағишлаб ҳарбийларнинг портретини ишляпман. Бундан завқланыпман. Негаки, ҳарбий хизматчиларнинг кўзида қувонч бор, хизматдан мамнунлик бор. Эртага нисбатан ишонч бор. Уларни кўриб, ишлаган сари илҳом оляпман.

– Шогирдлар ардоғидаги устозсиз, уларга кўпроқ қандай маслаҳат берасиз?

– Шукурки, шогирдларим кўп. Уларга доим таъкидлайдиган сўзим, тинчликнинг қадрига етинглар, дейман. Чунки тинчлик – олий неъмат. Хотиржамлик бўлган жойда асл санъат ривожланади. Ижод кадр топади.

– Шоир сўзи, rassom ранглар орқали дунёга сўз очади. Сизнинг дунёга айтadиган яна қандай сўзларингиз бор?

– Дунёнинг 24 та давлатида халқаро ва шахсий кўргазмаларим ўтказилган. Айниқса, халқаро кўргазмаларда юртимизнинг чиройини кўрсатгим келаверади. Дунёга санъатим орқали гўзаллик, меҳр бергим келади.

– Юртдошларимизга тилақларингиз!

– Жонажон Ватанимиз, қолаверса бутун дунё тинч бўлсин. Бу гапнинг замирида улкан маъно мужассам. Буни уруш кўрган одамлар яхшироқ англайди. Ҳеч қачон уруш бўлмасин! Ҳеч ким уруш кўрмасин.

– Мазмунли суҳбатингиз учун ташаккур!

Шоҳсанам НИШОНОВА суҳбатлашди.

Ватанпарварлик туйғуси

қандай шаклланади?

Самарқанд шаҳридаги тарбияси оғир болалар учун ихтисослаштирилган 64-сон махсус мактаб интернати ўқувчилари ҳудуддаги ҳарбий қисмда бўлишди. У ерда ҳарбий қисмнинг тарбиявий ва мафқуравий ишлар бўлими бошлиғи подполковник Б. Маҳкамов бошчилигида «Ватанга қасамёд – онага қасамёд!» мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Унда ҳарбий-техникалар намойиши, ҳарбий хизматчилар ҳаёти таништирилди. Шунингдек, янги матнда қабул қилинган Ватанга қасамёднинг мазмун-моҳияти тушунтириб ўтилди.

Албатта, бу каби учрашувлар мактаб тарбияланувчиларида Ватан, ватанпарварлик, мардлик ва жасорат каби олижаноб туйғулар шаклланишида, Ватан тақдири учун масъуллик ҳиссининг янада юксалишида, бир сўз билан айтганда жамиятнинг фаол фуқаролари бўлишида хизмат қилади.

И. НОРМАМАНОВ

СПОРТ

ҲИЛПИРАЁТГАН ҒУРУР БАЙРОҒИ

Ватан ҳимоячиларини олқишлади

Мудофаа вазирлиги томонидан 5 километрдан ортиқроқ масофага югуриш бўйича «Ватанпарварлик акцияси» кичик марафони ўтказилди.

Унда Мудофаа вазирлиги ҳарбий хизматчилари, Қуролли Кучлар хизматчилари ҳамда Мирзо Улуғбек тумани ўқувчи ёшлари, шунингдек фахрийлардан иборат 2 минг нафардан ортиқ фуқаро иштирок этди. Кичик марафон давомида уч авлод, яъни фахрий ҳарбийлар, офицер бўлиш орзусидаги олий ҳарбий таълим муассасасида таҳсил олаётган курсантлар финиш чизигига қадар биргаликда югурдилар.

Совуқнинг қаҳридан газ ва электр муаммоси ижтимоий тармоқларда муҳокама марказида турган палладамиз. Олис қишлоқдагилар шаҳарга интилган, хуллас, ҳамма қиш ғамида. «Ватанпарварлик ойлиги» доирасида Мудофаа вазирлиги қўшинлари миқёсида ўтказилган марафонда ҳарбий хизматчилар бу совуқлар

Муаллиф суратга олган

кичора эканини исботлашди. Енгил кийим-бошда елиб кетаётган Ватан ҳимоячиларини кузатиб, уларни олқишлаётган аҳолига боқиб, юрагингда фахру ғурур байроғи ҳилпирайди.

Натижалар эса куйидагича бўлди. Тошкент ҳарбий округи спорт взводидан кичик сержант Владислав Мамедов 15 дақиқа-ю, 31 сония кўрсаткич билан 1-ўринни, Қуролли Кучлар академияси курсанти Нуриддин Раҳматов 16

дақиқа-ю, 28 сония кўрсаткич билан 2-ўринни, Тошкент ҳарбий округида жойлашган ҳарбий қисм вакили лейтенант Темур Уматов 17 дақиқа-ю, 9 сония кўрсаткич билан 3-ўринни эгаллади.

Мудофаа вазирининг ўринбосари полковник Ҳамдам Қаршиев ғолиб иштирокчиларга диплом ва эсдалик совғаларни топширди.

Ҳусниябону Жўраева

САМАЯ ЛУЧШАЯ СПОРТИВНАЯ СЕМЬЯ

На спортивной базе СК МОРУ состоялся спортивный турнир под названием «Ота-она ва фарзанд – Ватан ҳимоясида ҳардам», посвященный празднованию 27-ой годовщины Дня защитников Родины. В турнире приняли участие четыре команды.

Цель проводимого турнира прежде всего направлена на введение здорового образа жизни, привлечение подрастающего поколения к занятию спортом. В нашей стране созданы все условия для развития детского и юношеского спорта. В ответ на это наша молодежь занимает почетные места в различных международных соревнованиях и турнирах.

По регламенту турнира в каждой команде участвовали по три участника (родители и один ребенок). Лучшая спортивная семья Ташкентского военного округа определялась по результатам следующих конкурсов: две эстафеты, конкурс родителей (мужчины – поднятие гири, женщины – кручение обруча), навыки рисования – дети.

По итогам всех конкурсов лучшей спортивной командой объявлена семья рядового по контракту Садриддина Жумаева. Во всех конкурсах члены этой семьи показали высокие результаты. Интерес к военной профессии у самого младшего члена семьи Ахрора Жумаева появился давно. И это отразилось в его рисунках.

После окончания турнира все участники награждены памятным дипломами и ценными подарками. И Ахрор Жумаев с гордостью произнес: «Ватанимга садоқат билан хизмат қиламан!».

А. АХМЕДОВ.

Фото автора.

ХОРИЖ АРМИЯЛАРИ

АВСТРИЯ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ

Европанинг марказий қисмида, Дунай дарёсининг ўрта оқими ҳавзасида жойлашган Австрия Республикаси Иккинчи жаҳон уруши тугаганидан сўнг, аниқроғи 1955 йилда доимий бетарафлик тўғрисидаги қонунни қабул қилган ва ўша йили БМТ аъзосига айланган.

Шу билан биргаликда, ташқи таҳдидлар йўқлигига қарамай, мустақил ва демократик тараққиётнинг дастлабки йилларидан бошлаб мамлакат раҳбарияти миллий армиянинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, уни давр талаблари асосида замонавий қурол ва жанговар техника билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Бунга нисбатан кам сонли армияни (сўнгги маълумотларга кўра, шахсий таркибининг умумий сони 53 минг кишини ташкил этади) таъминлаш учун катта миқдорда маблағ ажратилаётгани (ҳарбий бюджет 3 миллиард доллардан зиёд), сўнгги йилларда Қуролли Кучлар ихтиёридаги жанговар техниканинг аксарият қисми янгилангани ҳам мисол бўла олади. Шу сабабли ҳам бугунги кунга келиб Австрия кам сонли, аммо яхши тайёрланган ҳамда ҳар томонлама таъминланган армияга эга, деб айтиш мумкин. Мамлакат ҳарбийлари 1960 йилдан буён БМТ миссияларида, 1995 йилдан бошлаб НАТОнинг «Тинчлик йўлида ҳамкорлик» дастурида иштирок этиб келади.

Австрия армияни қақирув асосида бутлаш принципини сақлаб қолган Европадаги кам сонли мамлакатлардан бири ҳисобланади. 2013 йилда мажбурий қақирувдан шартнома асосида бутланувчи профессионал армияга ўтиш масаласи умумхалқ муҳокамаси (референдум)га қўйилган, аммо мамлакат аҳолисининг аксарият қисми (60% дан ортиғи) умумий ҳарбий хизматни сақлаб қолиш учун овоз берган. Ҳозирда қақирув асосидаги хизмат муддати 6 ойни ташкил этади. Мамлакат Қуролли Кучлари аънаванавий уч турдаги тузилмадан фарқланувчи тизимга эга, яъни Австрия мудофаа ва спорт вазирлигига бўйсунувчи иккита қўмондонлик – таркибига Қуруқликдаги қўшинлар ва Ҳарбий ҳаво кучлари кирувчи Қуролли Кучлар қўмондонлиги ва Бирлашган қўллаб-қувватлаш қўмондонлиги ташкил этилган. Бундан ташқари, Австрия ҳарбий денгиз кучларига эга эмас.

Қуролли Кучлар қўмондонлиги

Маъмур тузилма таркибига қуруқликдаги қўшинларга қарашли тўртта бригада, иккита авиация қўмондонлиги (ҳаво бўшлиғини назорат қилувчи ва авиацион қўллаб-қувватловчи), шунингдек егерлик қўмондонлиги (махсус вазифаларни бажарувчи кучлар), иккита штаб батальони, халқаро операциялар маркази ва ҳарбий полиция хизмати бўлинмалари бор. Қўмондонлиқнинг қуруқликдаги қўшинлар

бўғини асосини тўртта бригада, яъни 4-механизациялашган ҳамда 3-, 6- ва 7-пиёдалар бригадалари ташкил этади. Улар ўз таркиби ва бажарадиган вазифаларига кўра бир-биридан фарқланади. Мисол учун, 4-механизациялашган бригада пиёдалар батальони, механизациялашган, танк ва артиллерия дивизионларидан иборат бўлса, 3-пиёдалар бригадаси таркибига пиёдалар, механизациялашган, разведка ва муҳандислик (сув кечувларидан ўтказувчи) батальонлари, 6-бригада таркибига тоғ пиёдалари ва муҳандислик (тоғ) батальонлари киради. Ва ниҳоят, 7-пиёдалар бригадаси таркибига пиёдалар, ҳаво десанти, муҳандислик (кўприклар) батальонлари ва артиллерия дивизиони киритилган. Бундан ташқари, ҳар бир бригада штаб батальонига эга.

Қўшин тасарруфида асосан «Леопард-2/А4» (Германия) типидagi асосий жанговар ва бошқа типдаги энгил танклар, турли русум ва типдаги зирхли жанговар машиналар («Улан», «Пандур», «Динго» ва х.к.), оператив-тактик ракеталарни ишга тушириш қурилмалари, дала артиллерияси тўплари ва миномётлар, танкка қарши кураш воситалари, бараварига ўт очувчи ракета тизимлари, зенит-ракета комплекслари, танкка қарши ракеталарни ишга тушириш қурилмалари, ёрдамчи техника воситалари ва бошқа қуроллар бор.

Егерлик қўмондонлиги (Винер-Нойштадда жойлашган) махсус вазифаларни бажарувчи иккита мунтазам ва битта резерв гуруҳидан ташкил топган. Ҳарбий полиция хизмати эса учта рота ҳамда давлат амалдорларини қўриқловчи махсус гуруҳдан иборат.

Ҳарбий ҳаво кучлари таркибидagi ҳаво бўшлиғини назорат қилиш қўмондонлиги, ўз номига монанд равишда, мамлакат ҳудудининг ҳаво ҳужумидан мудофаа қилинишини таъминлайди. Цельтвегда жойлашган ҳаво бўшлиғини назорат қилиш эскадраси унинг асосий қисми ҳисобланади. Эскадра таркибига EF2000 «Тайфун» типидagi самолётлар билан таъминланган 2 та қирувчи эскадрилья ва СААВ-105 типидagi реактив самолётларга эга бўлган 1 та ўқув-жанговар эскадрилья киради. Бундан ташқари, қўмондонлик ихтиёрида радиолокация станциялари батальони ва GDF-005 типидagi 35 мм.ли зенит тўплари ҳамда «Мистраль» зенит-ракета комплекслари билан қуролланган 2 та зенит дивизиони бор.

Авиацион қўллаб-қувватлаш қўмондонлиги ўқув ва транспорт авиацияси, шунингдек, вертолёт қисмларини бирлаштиради. Хусусан, учувчиларни тайёрлаш PC-7 типидagi самолётлар ва «Алуэт» III типидagi вертолётлар билан таъминланган 2 та ўқув эскадрильясида амалга оширилади. Алоқа эскадрильяси ҳам шу типдаги вертолётларга эга. Хершинг шаҳрида АВ212 типидagi транспорт вертолётлари эскадрильяси (2 та) ҳамда С-130К «Геркулес» самолётлари

ҚУРУҚЛИКДАГИ ҚЎШИНЛАР

Умумий сони – 33 200 киши

- Жанговар танклар – 120 дан зиёд (асосан «Леопард-2/А4» типидagi)
- Энгил танклар – 200 дан ортиқ
- Зирхли жанговар машиналар – 700 га яқин («Улан», «Пандур», «Динго» ва х.к.)
- Артиллерия тўплари ва миномётлар – 1100 дан зиёд
- Танкка қарши воситалар – 350 дан ортиқ
- Зенит қурилмалари – 450 дан ортиқ

ҲАРБИЙ ҲАВО КУЧЛАРИ

Умумий сони – 6 700 киши

- Жанговар самолётлар – 60 дан ортиқ (асосан EF2000 «Тайфун» типидagi)
- Транспорт ва ўқув-машқ самолётлари – 40 дан зиёд (СААВ-105, С-130К «Геркулес», PC-7 ва х.к.)
- Жанговар ва транспорт вертолётлари – 60 дан ортиқ («Алуэт» III, S-70 «Блэк Хок», OH-58A «Кайова» ва х.к.)
- Зенит-ракета қурилмалари – 100 дан зиёд (GDF-005, «Мистраль» ва х.к.)

ётларига эга бўлган транспорт эскадрильяси, Лангенлабарнда эса энгил транспорт самолётлари эскадрильяси, транспорт ҳамда разведка вертолётлари эскадрильяси жойлашган.

Бирлашган қўллаб-қувватлаш қўмондонлиги

Қуролли Кучларнинг мазкур бўғини тиббий ва фронторти таъминотига масъул ҳисобланади. Унинг таркибига «Марказ» (Вена), «Жануб» (Клагенфурт) ва «Ғарб» (Инсбрук) армия тиббиёт марказлари киради. Шунингдек, қўмондонлик ихтиёрида Грац шаҳрида жойлашган 1-таъминот полки (штаб ротаси, 4 та транспорт ва таъминот, шунингдек таъмирлаш роталарига эга), кинология маркази, 5 та таъминот маркази, 3 та ўқ-дори арсенали ва 10 та таъминот маркази бор.

П.САЙДИВАЛИЕВ тайёрлади.

ГЕРМАНИЯ ҲАРБИЙЛАРИНИ КЎЧИРАДИ

Германия эронлик генерал Қосим Сулаймонийнинг ўлимидан кейин Ироқдаги вазият кескинлашгани боис бу мамлакатдаги ҳарбийларнинг бир қисмини Кувайт ва Иорданияга қўчиради. Бу ҳақда Германия ички ишлар ва мудофаа вазирлигининг Бундестагга йўллаган мактубига асосланиб, DPA агентлиги хабар берди.

Агентлиқнинг маълумот беришича, Ироқда жами 120 нафар германиялик ҳарбий жойлашган. Аввалроқ Ироқ парламенти мамлакатдан хориз қўшинлари олиб чиқиш кетилиши бўйича қарор қабул қилганди.

ҚАСОС ОЛИШНИНГ 13 ВАРИАНТИ

Эрон олий миллий хавфсизлик кенгаши америкалик ҳарбийлар томонидан «Ал-Қудс» бўлинмаси қўмондони Қосим Сулаймонийнинг ўлдирилиши учун АҚШдан қасос олишнинг 13 хил йўлини тайёрлади. Бу ҳақда миллий хавфсизлик кенгаши котиби Али Шамхоний маълум қилди. Шамхонийнинг қўшимча қилишича, «уларнинг энг кичиги ҳам АҚШ учун тарихий даҳшатга айланади».

«Агарда АҚШ кучлари минтақани ўзлари тарқ этишни истамаса, биз уларни бунга мажбур қиламиз», – деди Эрон хавфсизлик кенгаши котиби.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

НИГЕРИЯДА ҚОНЛИ ТЕРАКТ

Нигерия шимолидаги портлашда 30 киши ҳалок бўлди, 35 киши жароҳат олди. Бу ҳақда Reuters ахборот агентлиги хабар берди.

Таъкидланишича, портлаш 6 январда Камерун билан чегарадаги Гамбору шаҳридаги кўприкда содир этилган.

Айни вақтда бирорта террорчилик гуруҳи ушбу теракт учун жавобгарликни ўз зиммасига олган. Худудда «Боко Ҳаром» ва ИШИД террорчилик гуруҳлари фаол ҳаракат олиб боради.

ВАТАННИ АРДОҚЛАШ – БУРЧИМИЗ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгашининг 2018 йил 28 ноябрда ўтказилган кенгайтирилган йиғилишида Президентимиз, Қуролли Кучлар Олий Бош Қўмондони Шавкат Мирзиёев томонидан Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг доимий жанговар шайлигини таъминлаш, муддатли ҳарбий хизмат ва сафарбарлик қақуруви резервидаги хизматни давр талаби даражасида ташкил этиш вазифалари белгилаб берилган эди.

Ушбу вазифалар ва бу борадаги Президентимизнинг «Ёшларни ватанпарварлик руҳида ва жисмоний тарбиялаш ҳамда қақурилувчиларни ҳарбий-техника мутахассисликлари бўйича тайёрлаш тартибини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори ижросини таъминлаш мақсадида, «Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикасининг Қонунига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонун қабул қилинди.

Қонунга Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг доимий жанговар шайлигини таъминлаш, муддатли ҳарбий хизмат ва сафарбарлик қақуруви резервидаги хизматга олишга доир сарф-харажатларни камайтириш, фуқароларга имконият ва қулайликлар яратиш, қақурув комиссиялари томонидан қабул қилинадиган қўшимча қарорларни қабул қилиш қаби ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Муддатли ҳарбий хизматни оддий

аскарлар таркиби лавозимларида ўтаётган олий маълумотли шахслар, шунингдек, офицерлар таркиби лавозимларида ўтаётган офицерлар учун – муддатли ҳарбий хизмат муддати ўн икки ой қилиб белгиланди. Бу билан олий маълумотга эга бўлган муддатли ҳарбий хизматчиларни резервга бўшатиш натижасида лавозимларнинг уч ой давомида бўш (вакант) қолиш ҳолатларига барҳам берилди.

Қақурилувчиларни ҳарбий-техника мутахассисликлари бўйича тайёрлаш ишлари эндиликда Ўзбекистон мудофаасига қўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг ўқув муассасаларида эмас, балки мудофаа ишлари бошқармалари ҳузуридаги қақурилувчиларни ҳарбий-техника мутахассисликлари бўйича тайёрлаш марказларида амалга оширилади.

Қақурув март-апрель ойларида ўтказилиши белгиланди. Қақурув даврининг қиш мавсумидан баҳор мавсумига ўтказилиши натижасида қақурув ва йиғин пунктлари хона-

ларини иситишга сарфланадиган сарф-харажатлар тежалиб, қўшинларга юборилаётган фуқаролар учун қулай шароитлар ҳамда узоқ (тоғли) ҳудудларда яшовчиларнинг қақурув ва йиғин пунктларига ўз вақтида тўлиқ етиб келиш имконияти яратилди. Халқ ва армия бирлигини ифодалаган, халқимизни улуғ бир ғоя атрофида жипслаштирадиган Ватанга қасамёд матни ишлаб чиқилди ва қабул қилинди. Ватанга қасамёд матни миллий руҳ ва шонли тарихимизни, мардлик ва жасоратни, садоқатни, улуғ аждодларимизга муносиб бўлиш туйғуларини ўзида мужассам этди.

2019 йил 12 сентябрда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг ҳарбий хизматни ўташ тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори қабул қилинди. Янги таҳрирдаги низом аввалгисидан 80 фоизга ўзгартирилди.

Йил давомида қўшинларнинг ўқув-моддий базасини, ҳарбий шаҳарча ва полигонларнинг инфра-тузилмасини такомиллаштириш, бўлинмаларни янги қурол-аслаҳа, ҳарбий-техника ва бошқа зарур анжомлар билан таъминлаш ишлари давом эттирилди. Қўшин турларининг ҳамкорлигини ташкил этиш, қўлланилиш тактикаси ва стратегиясининг замонавий тажрибаси чуқур ўрганилди. Хорижий давлатларнинг мудофаа идоралари билан халқаро ҳарбий ва ҳарбий-техникавий ҳамкорликни чуқурлаштириш борасида йўлга қўйилган алоқалар натижасида нуфузли ҳарбий академиялар ва

марказлар вакиллари билан тажрибалар алмашилди, семинар-тренинглар, анжуманлар ўтказилди.

Ҳарбий хизматчиларнинг маънавий-маърифий савиясини ошириш ва ахлоқий-руҳий тайёргарлигини юксалтириш йўналишида барча ҳаракатлар «Ватан – муқаддас, уни ҳимоя қилиш шарафли бурчдир!» деган концептуал ғоя асосида амалга оширилмоқда. Йил давомида етакчи мутахассисларни жалб этган ҳолда 10 мингдан зиёд маънавий-маърифий тадбирлар, буюк саркарда ва алломаларимизнинг илмий меросларини ўрганишга бағишланган давра суҳбатлари ва семинарлар, китобхонлик кечалари ва танловлар ўтказилди.

**Адлия полковниги
Исмоилжон АБДУҲАКИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Бош прокурорининг
ўринбосари – Ўзбекистон
Республикаси ҳарбий
прокурори в.в.б**

ЭЪЛОН

Низомий номли Тошкент давлат педагогика университети давлат аттестация комиссиясининг 2004 йил 29 июндаги қарорига биноан **АЛТИНОВА Гавхар Ибрагимовнага** берилган «Ўзбек тили ва адабиёти» йўналиши бўйича **№ 158566** рақамли бакалавр дипломи йўқолгани муносабати билан ўз кучини йўқотган, деб ҳисоблансин.

Президентимизнинг тегишли фармойишига асосан, 2019 йил 15 декабрдан 2020 йил 15 январга қадар юртимиз бўйлаб «Ватанпарварлик – миллий юксалиш кафолати!» шиори остида ўтказилаётган маънавий-маърифий, маданий тадбирлар қизғин паллага кирди.

Соҳа мутахассислари ҳам ойликда фаол

Республика Ҳарбий прокуратураси ҳамда ҳудудий ҳарбий прокуратуралар ходимлари мазкур фармойиш билан тасдиқланган Дастур ҳар бир бандининг аниқ бажарилишини назорат қилиш билан бир қаторда ушбу тадбирларда бевосита қатнашмоқдалар. Қуролли Кучларда амалга оширилаётган ислохотлар ва эришилган ютуқлар, ҳарбий хизматчиларнинг ижтимоий ҳимояси ҳамда давлатимиз томонидан уларга берила-

ётган имтиёзлар ҳақидаги маълумотлар кенг оммага етказилляпти.

Шунингдек, байрам арафасида ҳарбий прокуратура ходимлари томонидан ҳарбий қисм ва муассасалар билан ҳамкорликда ўз хизмат вазифасини бажариш даврида вафот этган ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари, ҳарбий пенсионерлар йўқланиб, уларни руҳан қўллаб-қувватлаган ҳолда Ватан учун қилинган жасорат халқимиз томонидан ҳеч

қачон унутилмаслигига эътибор қаратилмоқда.

Бу йўналишдаги тадбирлар халқ ва армия яқдиллигини мустаҳкамлашга, ёшларимизни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга хизмат қилиши билан аҳамиятли.

**Адлия полковниги
Шўҳрат ЗОИРОВ,
Ўзбекистон Республикаси
ҳарбий прокурорининг
катта ёрдамчиси**

ЭЛЧИ ЛАВОЗИМИНИ ТАРК ЭТАДИ

Афғонистондаги АҚШ элчиси Жон Басс 2 йиллик дипломатик фаолиятдан кейин ўз лавозимидан кетишини маълум қилди.

У Афғонистон етакчилари ва фуқаролари бирдам бўлиб, «Толибон» ҳаракати билан муроасага келиш мақсадида барча зиддиятларни четга суриб, бирга ишлашларига умид қилади.

АҚШ давлат департаментидagi манбанинг хабар беришича, АҚШнинг Кобулдаги элчилари уларнинг иши катта стресс билан боғлангани сабабли одатда ушбу лавозимда 2 йилдан кўпроқ ишламайди.

ХАВФСИЗЛИК МАСАЛАСИДА ҲАМКОРЛИК

Мухриддин ўртасида учрашув бўлиб ўтди, дея хабар беради республика ТИВ матбуот хизмати.

«Томонлар тожик-афғон чегарасини ҳимоя қилишни янада кучайтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратдилар», – дейилади хабарда.

Бундан ташқари терроризм, экстремизм, радикализм ва гиёҳванд моддалар контрабандасига қарши биргаликда курашиш муҳимлиги таъкидланган.

Душанбеда АҚШ давлат котибининг Жанубий ва Марказий Осиё масалалари бўйича ёрдамчисининг биринчи ўринбосари Элис Уелс ва Тожикистон ташқи ишлар вазири Сирожиiddин

ТУРИСТИК САЛОҲИЯТ НАМОЙИШИ

16-19 январь кунлари Вена шаҳрида бўлиб ўтадиган «Ferien-Messe Vienna 2020» халқаро сайёҳлик ярмаркасида Туркманистоннинг туристик салоҳияти намойиш

этилади. Ярмаркада ҳар йили 80 дан ортқ мамлакатнинг 800 га яқин иштирокчилари йиғилдилар. Туркманистон туризм сектори вакиллари унда Буюк Ипак йўли бўйлаб саёҳат, Каспий денгизи марвариди – Авазда ҳордиқ чиқариш, шунингдек, мамлакатнинг диққатга сазовор бошқа жойларига саёҳатлар дастури билан иштирок этишни режалаштирмоқда.

Интернет материаллари асосида тайёрланди.

ГРАФИК ФАКТЛАР

«Ватанпарвар» янги рукнлар остида газетхонлар эътиборига ўзига хос материал-у мақолалар, лавҳа-ю инфографикалар беришда давом этади. Ушбу саҳифада мамлакатимизда кечаётган кенг кўламли ислоҳотларнинг моҳиятини, тараққий этаётган ва оқсоқланаётган соҳаларга оид маълумотларни рақам-у график кўринишдаги фактларда, қолаверса XXI асрда инсоният эришган ва баайни бой берган жабҳаларнинг карикатураларда акс этган жиҳатларини кузатиб борасиз...

ТАХРИРИЯТ

Дунёнинг ғалати қонунлари

Дунёда ғалати қонунлар жуда кўп. Улар гарчи шундай туюлса-да, маълум бир вазият, маълум бир шароит юзасидан қабул қилинганлигини инобатга олиш керак.

Буюк Британия парламентида вафот этиш мумкин эмас. Бу тақиқ узок 1313 йилда қабул қилинган эди. Британия қонунларига асосан, парламент биноси расман қироллик оиласига тегишли. Шунинг учун у ерда вафот этган шахснинг дафн маросими бўйича харажатлар қироллик оиласи зиммасига тушади.

Овқатга доир. Дания қонунларига кўра, ресторанда овқатланиб бўлганингиздан кейин, қорнингиз ҳали ҳам оч бўлса, тановул қилган овқатингиз учун пул тўламасангиз ҳам бўлади. Яна бир телбанамо қонунлардан бирига кўра, автомобилнингизда ҳаракатланишдан олдин унинг остида ҳеч қандай бола йўқлигига ишонч ҳосил қилишингиз шарт.

Ортиқча вазнга оид қонун. Японияда семизлик қонунга хилоф. Унга кўра, 40 ёшдан кейин эркекларнинг бел ўлчами 81 см., аёлларники эса 91 см. дан ошмаслиги керак. Бу қонунга риоя қилишни амалда ҳеч ким назорат қилмайди. Шунга қарамай, японлар унга амал қилишга ҳаракат қилишади.

Сақич чайнаш тақиқи. Сингапурда сақич маҳсулотларини мамлакат ҳудудига олиб кириш, сотиш ва фойдаланиш қонун билан тақиқланган. Аммо никотин сақичи бундан мустасно. Уни сотиб олиш учун шифокорнинг тавсияси талаб этилади.

Лочин НУРМУРАТОВ,
Пастдарғом тумани прокуратураси
терговчиси

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА КОРРУПЦИЯГА ҚАРШИ КУРАШИШ ТИЗИМИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

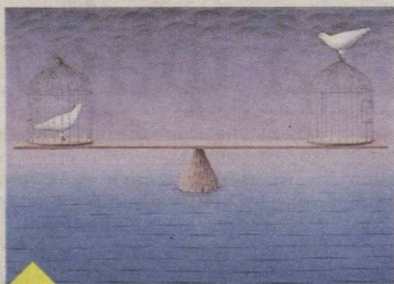
2019-2020
ЙИЛЛАРДА
КОРРУПЦИЯГА
ҚАРШИ КУРАШИШ
ДАВЛАТ ДАСТУРИ
ТАСДИҚЛАНДИ

- ✓ Давлат дастурининг ҳар бир банди бўйича мақсадларга эришишда самарадорлик индикаторлари ишлаб чиқарилади
- ✓ Давлат хизматчиларини танлаб олиш, тайинлаш ва юқори лавозимларга кўтаришнинг шаффоф тизими шакллантирилади
- ✓ Худудлардаги халқ депутатлари Кенгашлари таркибида коррупцияга қарши курашиш комиссиялари ташкил этилади
- ✓ Давлат хизматчилари учун чекловлар, тақиқлашлар, рағбатлантиришларнинг аниқ рўйхати белгиланади

2019 йил 1 июлдан

- ✓ Давлат органларида юзага келадиган коррупция хавф-хатарлари мажбурий баҳолаб борилади.
- ✓ Коррупция хавф-хатарга энг кўп дуч келадиган давлат хизматчиларининг рўйхати шакллантирилади
- ✓ Давлат хизматчиларининг мулки ва даромадларини декларация қилиш тизими босқичма-босқич жорий этилади
- ✓ 2019 йил 1 сентябрдан
Ешларга коррупцияга қарши курашиш соҳасида ҳуқуқий таълим берилади
- ✓ 2019 йил 1 августдан
Эксперимент тарикасида капитал қурилиш ва олий таълим соҳаларида «Коррупциясиз соҳа» лойиҳаси амалга оширилади
- ✓ 2019 йил 1 апрелдан
«Коррупциясиз соҳа» лойиҳаси бошқа соҳаларга босқичма-босқич жорий этилади

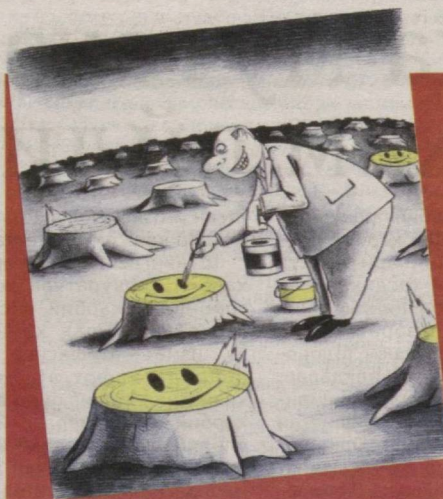
СИНГАН КЎЗГУ

Сиз, учиб кетармидингиз?!

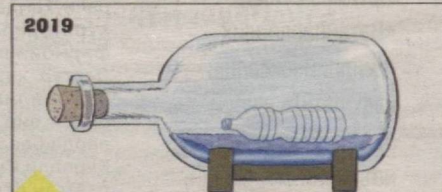
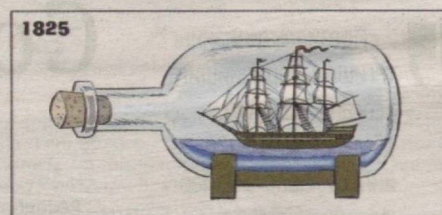

Пул-пул, деб умрни сувдек оқизиб юбормайлик...

Сунъий равишда йиғлаш мушкул... Қулиш эса фожиали...

Кўп нарса бизга буткул ўзгаргандай туюлади. Аммо синчиклаб қарасак, моҳият – ўша-ўша...

Эҳ-е, нималар қилмадик?!

JAYDARI NON

Buvim Xumson qishlog'ida yashaydi. Qishki ta'til kunlari onam bilan buvimnikiga bordik.

Xumson juda chiroyli qishloq. Bir tomoni baland tog', bir tomonda Ugom daryosi bor. Atrof oppoq qor bilan qoplangan.

Buvim bizni sevinib kutib oldilar.

- Yaxshi kelibsizlar, hozir non yopaman, xamir oshib turibdi, - dedilar.

Men o'rtoqlarim bilan tepalikdan sirpanchiq uchishga shoshildim. Chanamiz ham «qo'lbola». Uni bobom yasab berganlar. Unga bir necha bola o'tirsa ham bo'ladi. Maza qilib chanada uchdik, qorbo'ron o'ynadik.

- Dilmurodjon, kelaqol bolam, non pishdi. Choy ichib olgin, - dedilar buvim pastakkina devordan qarab.

Qornim juda och edi. Yugurib uyga kirdim. Issiqqina sandalga o'tirdim. Katta patnis ustida jiyda, yong'oq, bargak, hatto tut mayizi ham bor. Buvim bir savat non ko'tarib kirdilar. Xona non isiga to'ldi.

Buvim nonlardan ushatib qo'ydilar.

- Ol, bolam, nondan yegin, - dedilar.

Men nonni yeb ko'rsam, shunchalik shirinki, hech qachon bunday nonni yemaganman.

- Buvijon, noningiz buncha shirin? - deb so'radim.

- Ha, bolam, bu non javdar bug'doyning unidan bo'lgan.

- Javdar deganingiz nima?

- Javdar - bug'doyning bir turi.

U sovuqqa chidamli don, serhosil bo'ladi. Biz doim javdar unidan non yopamiz. U juda barakali.

Shunday qilib, ta'til kunlari buvimlarnikida har kuni issiq javdar nonidan yeb, maza qilib dam oldik.

«Bolalar uchun hikoyalar to'plami» kitobidan olindi.

LABIRINT

ЗАГАДКИ

Вместо шубки лишь иголки.

Не страшны ему и волки.

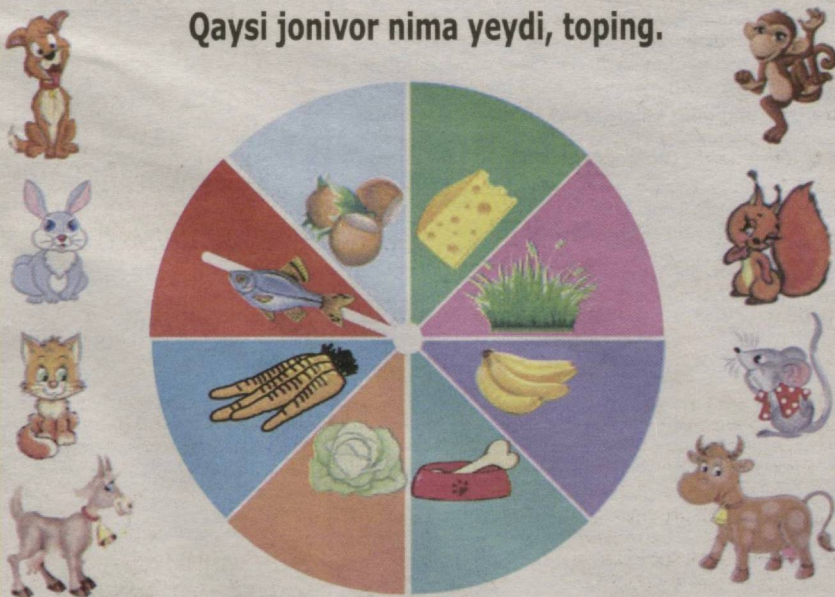
Колкий шар, не видно ножек,

Звать его конечно...

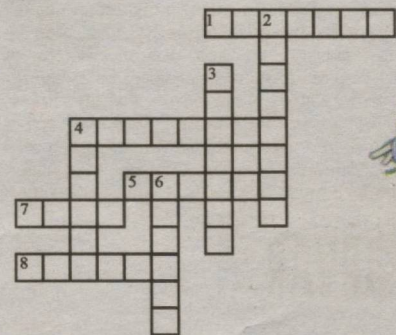
В густом лесу под ёлками,
Осыпанный листвой,
Лежит клубок с иголками,
Колючий и живой.

O'YLA, YZLA, TOP!

Qaysi jonivor nima yeydi, toping.

Vegetables Crossword

Across

1. p _ pk _ n

4. c _ c _ m _ e _

5. t _ m _ t _

7. c _ r _

8. p _ t _ t _

Down

2. m _ sh _ _ _ m

3. c _ b _ _ g _

4. c _ rr _ t _

6. o _ _ _ ns

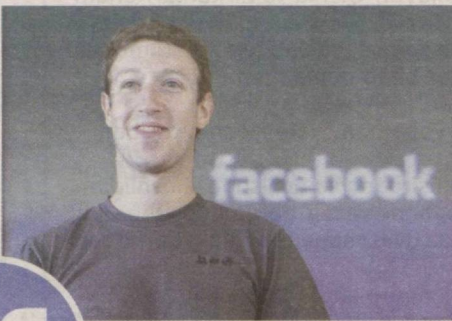
НУҚТАИ НАЗАР

ЦУКЕРБЕРГНИНГ ҲАРВАРД ТАЛАБАЛАРИГА МАКТУБИ

«Facebook» асосчисининг 25 май куни Ҳарвард университетидеги даражасини олиш чоғида қилган чиқишидаги фикрларидан намуналар.

«Улкан муваффақиятлар инсонда муваффақиятсизликка учраш эркинлигининг борлиги боис содир бўлади. «Facebook» менинг биринчи уринишим эмас. Унгача ўйинлар, чат тизимлари, таълим ресурслари ва мусиқий плеерлар яратиб кўрдим. Агар оилам менга илк муваффақиятсизликларга учрашим учун эркин шароит яратиб бермаганида, мен бу ерда ҳозир бўлмаган бўлар эдим. Ҳаётда ҳамма ҳам рад этилади. Ж. К. Роулингининг «Гарри Поттер»и чоп қилингунига қадар 12 марта рад қилинган. Ҳатто, Беёнсе ҳам таниқли «Halo» хитига қадар юзлаб омадсиз кўшиқларни яратган. Бугун тадбиркорлик имкониятлари ошириб бораётган бир пайтда, кўплаб

ғояларни синаб кўриш мумкин. Модомики, ўзингизда мавжуд ғояни амалга ошириш учун эркин эмас экансиз, имкон мавжуд бўлмаса – охир-оқибат ютқазасиз. Мен айнан шунинг учун Ҳарвардни ташлаб кетиб, 10 йилда миллиардлар доллар топган бўлсам, миллионлар талабалар ўз бизнесларини ташкил қилиш у ёқда турсин, ҳатто кундалик эҳтиёжлар учун қарзларини тўлай олмайдилар. Яъни бу – жамиятимиздаги бугунги адолатсизлик. Биздан аввалги аждодлар сайлов ҳуқуқи, фуқаролик ҳуқуқлари учун курашган. Бугунги авлод эса ғояларини ҳаётда татбиқ этиш тенглиги учун курашмоқда. Бугун ҳар кимга ғоясини татбиқ этиш эркинлиги берилиши керак. Яъни ҳар бир одамга ўзидаги ғояни амалга ошириши учун зарур маблағ ажратилиши керак. Бу – ҳозирги авлод учун зарур янги ижтимоий шартнома. Айниқса, автоматлаштириш оқибатида иш ўринлари йўқ бўлиб

кетаётган бир пайтда, биз кўпроқ янги иш ўринлари яратишга ҳаракат қилишимиз керак. Барчага мақсади ортидан бориш эркинлигини бериш – текинга битадиган иш эмас. Жаҳонда одамлар ўртасидаги иқтисодий тафовут ва нотенгликни бартараф қилиш учун ўзига тўқ сахий одамлар масъулдилар.

Ҳаётда ўз йўлини топишнинг ўзи кифоя қилмайди. Бугунги авлод олдида турган муҳим вазифа – ҳар кимга мақсадни англаш ва унинг ортидан бориш ҳиссини, журъатини берадиган жамиятни яратишдир».

Эслатма: Цукерберг ва унинг турмуш ўртоғи Присцилла Чан иқтисодий нотенгликка қарши курашувчи «Chan Zuckerberg Initiative» хайр-саховат лойиҳасини амалга ошириб келишмоқда.

Айжамал МАХСЕТБАЙ қизи

Тўловни фоизларсиз амалга ошириш мумкин

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 11 августдаги 619-сонли «Ўзбекистон Республикаси Қурулли Кучларининг ҳарбий хизматчиларига турар жой сотиб олиш (қуриш) учун узоқ муддатли имтиёзли ипотека кредитлари ҳамда якка тартибда уй-жой қуриш учун ер участкалари бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорига асосан Мудофаа вазирлиги, Миллий гвардия, Ички ишлар вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати тизимларида контракт бўйича камида 5 календарь йил хизмат қилган ва янгидан контракт тузган, турар жой билан таъминланмаган ёки турар жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган, шунингдек қонун ҳужжатларига мувофиқ давлат ҳисобига турар

жой билан таъминланиш ёки турар жой шароитларини яхшилаш ҳуқуқига эга бўлган, ҳақиқий ҳарбий хизматдан бўшатиш ҳарбий хизматчиларга узоқ муддатли ипотека кредити асосида турар жойлар берилмоқда. Турар жой умумий қийматининг 25 фоизи тўлангандан кейин қолган миқдори ипотека кредит шартномаси асосида узоқ муддатда фоизлар ҳисобида тўланиши белгиланади. Агарда ҳарбий хизматчи турар жой умумий қийматининг қолган 75 фоизини бир вақтнинг ўзида тўлаш имкониятига эга бўлса, тўлов миқдорини фоизларсиз амалга ошириши мумкин. Мазкур ҳолат, албатта, ипотека кредит шартномаси шартларида келтирилган бўлиши шарт.

Ахборот ва оммавий коммуникациялар департаменти юридик бўлими бошлиғи адлия лейтенанти Шохнур ЭРНАЗАРОВ тайёрлади.

БИР ЧИМДИМ

Буюк қувонч худди буюк қайғудай товушсиз бўлади.
Генри ФИЛДИНГ

b-havo

Kun	Harorat	Tavsif
Juma 10 yanvar	+8 °C +4 °C	bulutli
Shanba 11 yanvar	+10 °C +3 °C	bulutli
Yakshanba 12 yanvar	+5 °C -2 °C	yomg'ir bulutli
Dushanba 13 yanvar	0 °C -2 °C	qor bulutli
Seshanba 14 yanvar	+3 °C -1 °C	joylarda bulutli bulutli
Chorshanba 15 yanvar	+4 °C -1 °C	ochiq havo Ochiq havo
Payshanba 16 yanvar	+2 °C -1 °C	qor bulutli

OBHAVO.UZ

КЕЛГУСИ СОНДА:

У номи билан аталувчи танкнинг камчилигини ўзиникига нисбатан кўпроқ ҳисоблаган.

VATANPARVAR

Муассис:

Бош муҳаррир вазифасини вақтинча бажарувчи: подполковник Тўлқин ЖУМАНАЗАРОВ

Навбатчи: подполковник Ёшин ҲАКИМОВ

Саҳифаловчилар: Рамиз ВАЛИЕВ Роберт ИСЛАКАЕВ

Мусахҳиҳлар: Зебо САРИЕВА Сайёра МЕЛИҚЎЗИЕВА

Телефонлар: 71-260-36-50 Факс: 71-260-32-29.

ISSN 2010-5541

Таҳририятга келган кўлэмалар тақриз қилинмайди ва муаллифларга қайтарилмайди. Мудофаа вазирлиги Ахборот ва оммавий коммуникациялар департаменти «Ватанпарвар» Бирлашган таҳририятнинг компьютер марказида саҳифаланди.

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 2008 йил 6 июнда 0535 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма: г-162 Ҳажми: 6 босма табоқ. Бичими: А3. Адади: 36 976 нусха. Босишга топшириш вақти: 14:00. Топширилди: 14:30.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компаниясида чоп этилди. Босмаҳона манзили: Тошкент ш., Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Газетанинг навбатдаги сони 14 январь, сешанба куни чиқади. Газета 1992 йилнинг 24 июнидан чиқа бошлаган.

Нашр кўрсаткичи: 114. Баҳоси: келишилган нархда.

Манзилимиз: 100164, Тошкент, Университет кўчаси, 1-уй.